

Verksamhetsberättelse och Årsredovisning 2023

Därför finns Riksförbundet HjärtLung

Drygt 2 miljoner människor i Sverige uppskattas vara drabbade av sjukdomar kopplat till hjärta, kärl och lunga. Hjärt- och kärlsjukdom ligger också bakom flest dödsfall i Sverige men inom sjukvården saknas många gånger en sammanhållande vård för den enskilde, vilket försämrar sjukdomsförloppet och förutsättningar för ett bra liv. Många gånger känner den drabbade sig ensam i sin diagnos utan att ha någon som stöttar för att motivera till livsstilsförändringar. Tillsammans i Riksförbundet HjärtLung blir vi starka med en gemensam röst i debatten och i påverkansarbetet för en bättre vård.

Våra föreningar

I föreningsarbetet ger vi varandra viktig kunskap och stöttning under trevliga former. Riksförbundet utvecklar aktiviteter för god egenvård och för att öka kunskapen om våra diagnoser, och vi satsar på att ge anpassade hälsofrämjande aktiviteter för vår målgrupp, både fysiskt och digitalt. Samhällseffekterna vi kan se av vårt arbete för medlemmarna är att många, genom stöd och kontakter, fått en förbättrad livskvalitet genom

både bättre psykisk och fysisk hälsa, samt en större förståelse för sin egen eller sin anhöriges sjukdom.

Opinions- och påverkansarbete

Genom vårt opinions- och påverkansarbete verkar vi för förändringar i samhället på en strukturell nivå för en effektivare och mer förebyggande vård för den enskilde, för god eftervård och egenvård för personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Ett kvitto på effekten av vårt påverkansarbete är att förbundsordförande Anders Åkesson rankas som en av Sveriges 100 mest inflytelserika personer i svensk sjukvård på Dagens Medicins maktlista. Med ett långsiktigt påverkansarbete riktat mot flera regioners organisationer har vi fått en positiv respons och vi förväntar oss en stor samhällsnytta längre fram när det gäller personcentrerad vård i sjukvården. Vi har utvecklat en modell för personcentrerad hjärtvård i samarbete med vården. Effekten är att patienter upplever fördelar som ökad trygghet och kontinuitet, vilket ger dem bättre möjligheter att uppnå varaktiga förbättringar av sin livsstil och motverka återfall i sjukdomen.

Hjärt-lungräddning HLR

Varje år rapporteras ca 5 500 hjärtstopp utanför sjukhus i Sverige. Av de som drabbas överlever ca 600. Forskning visar att 70 procent fler liv skulle kunna räddas om hjärt-lungräddning (HLR) startas direkt och en hjärtstartare används inom tre minuter. Hjärt-lungräddning är en viktig del av riksförbundets verksamhet och varje år utbildar vi cirka 3 000 personer i HLR. Samhällseffekten av riksförbundets arbete med hjärt-lungräddning är att fler människors liv räddas vid hjärtstopp utanför sjukhus.

Stöd till forskning

Riksförbundet HjärtLung stödjer forskning som utgår från patientens perspektiv. Vi vill bidra till att utveckla vården samt göra vardagen lättare för individen efter diagnos, mildra effekterna av sjukdom och förlänga livet för personer med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom. Samhällseffekterna av forskning inom vården bidrar till en mer personcentrerad vård samt nya och bättre behandlings- och rehabiliteringsmetoder, och därigenom ett friskare och aktivare liv för personer med kroniska sjukdomar.

Innehåll

Förbundsordföranden har ordet	4
Våra föreningar	6
Tillsammans kan vi förändra	6
Välkommen som medlem	8
Stöd till våra föreningar	9
Medlemsundersökning, medlemsadministration och statistik	10
Patientutbildningar med fokus på bra livskvalitet	12
Generalsekreteraren har ordet	13
Vad vi erbjuder	14
Tillsammans – digital gemenskap och träning	14
Hälsans stig fyller 25 år	15
Hjärt-lungräddning och HLR-veckan	16
Årets hjärt-lungräddare	17
Hälsocoacher och Diagnosstödjare	18
Kampanjmånaderna Hjärtemånaden och Lungmånaden	20
Medlemstidningen Status och webbutiken	21
Opinion	22
Opinionsarbete som leder till förändring	22
Debattartiklar under året	27
Pressmeddelanden	28
KOL-rapporten och Flimmerrapporten	30
Riksförbundet HjärtLung i media och på digitala plattformar	31
Kanaler mot omvärlden	32
hjärt-lung.se – information, kunskap och inspiration	32
Kommunikation via sociala medier och nyhetsbrev	33
Värvning, insamling och marknadsföring	34
Samarbeten och nätverk	36
Samarbeten och nätverk som vi ingår i	36
Forskning	39
Riksförbundet HjärtLungs stöd till forskning	39
Ekonomisk översikt 2023	40
Årsredovisning 2023	41

”Vi kan bli den starkaste opinionsbildande patientorganisationen i Sverige”

När man frågar internet vad en verksamhetsberättelse är får man svaret att det är en skriftlig rapport som beskriver hur en förening är uppbyggd och vilken verksamhet som bedrivits under det senaste verksamhetsåret. Vi som är föreningsaktiva vet dock att berättelsen inte kan återge en bråkdel av allt som åstadkommits under året eller ge svaren på vart föreningen är på väg.

Måhända gäller det i ännu högre grad för oss inom Riksförbundet HjärtLung. Vi har en så stor, bred och mångfacetterad verksamhet, där den nationella nivån är en pusselbit av många. Talesättet att varje länk i en kedja har betydelse stämmer väldigt väl in på oss. Det finns stor anledning att applådera hela riksförbundet från Kiruna i norr till Trelleborg i söder.

För mig var 2023 det första helåret som jag hade förmånen att vara förbundsordförande. Det var ett år som visade mig vilket engagemang som finns i hela organisationen, såväl hos förbundskansliet som inom alla nationella, regionala och lokala organ. 2023 har givit mig råg i ryggen att säga att vi kan bli den starkaste opinionsbildande patientorganisationen i Sverige. En patientorganisation som fortsätter utveckla mångfalden av lokala aktiviteter för att stärka gemenskapen och förståelsen för hur det är att leva med hjärt-, kärl- eller lungsjukdomar.

Riksförbundet HjärtLung har alltid haft god förståelse för förändringar i omvärlden och agerat därefter. 2023 var ett år då krig rådde på flera håll i världen. Fortfarande lider Ukrainas befolkning och även i flera andra delar av vår värld ser vi krig och stort lidande. I Sverige hamnar unga i kriminella

gäng. Den inhemska ekonomin är orolig vilket påverkar regioners och kommuners ekonomi. Detta påverkar deras uppdrag att säkerställa en jämlik likvärdig vård för alla.

Förändringar i organisationen under året

Under 2023 beslutade Riksförbundet HjärtLungs förbundsstyrelse (FS) om flera förändringar för att hålla ekonomiska ramar och möta en ekonomiskt mer volatil framtid. Den organisationsförändring av förbundskansliet som initierades av FS gav en förväntad ekonomisk effekt. Förbundskansliet består idag av betydligt färre anställda. Att detta är något som påverkar omfattningen av verksamheten och tillgängligheten är FS medvetna om, men vi såg tyvärr att förändringen var nödvändig. Rambudgeten som antogs på kongressen gav FS möjligheten att använda en stor del av det fria kapitalet. FS bestämde emellertid att hålla igen i anspråktagandet av det egna kapitalet i syfte att ta ett långsiktigt ansvar för ekonomin.

Att ge ekonomiskt stöd till forskning har länge varit en viktig del av vår verksamhet. FS beslutade emellertid om ett moratorium och omtag för forskningsanslagen. I relation till omstöpningen av vår omvärld behöver vi uppdatera våra principer och kriterier för vilken forskning riksförbundet önskar stödja, och därtill behöver omorganisationen sätta sig. Oförutsägbarheten vad gäller arv i kombination med att statsbidraget de facto sjunkit de senaste åren kräver fortsatta utvärderingar utifrån en långsiktigt hållbar ekonomi. FS kommer under 2024 behandla hur vi skall stödja forskning framåt.

Samverkan och samarbete

Flera initiativ för att öka synligheten, medlemsvärvningen och insamlingen diskuterades i FS under året. FS fattade flera beslut för att stärka förutsättningarna, bland annat om en uppdatering av varumärksplattformen. FS har även antagit en kommunikationsstrategi och en budskapsplattform för insamling samt fördjupat samarbetet med Folkspel.

Som nämnts tidigare är Riksförbundet HjärtLung inte starkare än varje länk i kedjan av föreningar på olika nivåer. Vi har haft flertalet träffar med läns- och medlemsorganisationer för att stärka organisationen. Jag har gjort ett antal besök ute i landet och kommer att fortsätta med detta under 2024. I flera av mötena har regionala politiker medverkat. Arbetet med att stärka valberedningarna har skett genom ett antal digitala inspirationsföreläsningar och erfarenhetsutbyten för att utbyta tips och idéer. Riksförbundet är en länk inom hela patientrörelsen i Sverige och samverkar med Funktionsrätt. En gemensam patientföreträdarutbildning startade under 2023 och vi kommer under 2024 utveckla former för att synliggöra denna utbildning än mer.

Opinionsmässigt har vi agerat såväl nationellt som i samverkan med läns- och medlemsorganisationerna i flera frågor. Riksförbundet tog under året en plats på Dagens Medicins lista över de mest inflytelserika organisationerna. Dessutom fick vi en plats i regeringens patientråd samt i expertkommittén till den högaktuella huvudmannautredningen. Detta är ett resultat av allas gemensamma arbete. Diagnosrapporter om förmaksflimmer och KOL har tagits fram och ett välbesökt

Foto: Anders Norderman

riksdagsseminarium arrangerades kring rapporten om KOL. Vi kan framöver bli än bättre på att använda våra rapporter för att tillsammans påverka för en bättre vård för våra medlemmar.

Under 2023 har vi skapat en god samverkan med yrkesföreträdare från Läkarförbundet, Vårdförbundet och Fysioterapeuterna som ytterligare en väg till utveckling framåt. Samverkan har också initierats med PRO och SPF. För att påverka och sätta riksförbundet på kartan har jag och general-

sekreteraren under våren 2023 träffat alla riksdagspartier samt sjukvårdsministern. En annan del i påverkansarbetet är en ny webbaserad intervjuserie som sänds under namnet "Anders möter" som startade med ett möte med sjukvårdsministern.

Ett stort antal debattartiklar har skrivits och publicerats om exempelvis behovet av en nationell hjärtstrategi för att stärka hjärtvården över hela landet. Vi har också tagit initiativ till att lyfta den alltför osynliga frågan om antibiotikaresistens. Alla dessa

initiativ syftar till att vässa Riksförbundet HjärtLung som relevant part i frågor som har betydelse för personer som lever med hjärt-, kärl- och lungsjukdom.

ANDERS ÅKESSON,
FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Tillsammans kan vi förändra

Foto: Anders Norderman

Gruppbild från Riksförbundet HjärtLungs kongress 2022.

En stark patientorganisation

Riksförbundet HjärtLung är en av Sveriges största patientorganisationer med närmare 35 000 medlemmar och 170 föreningar över hela landet. Det är i läns- och lokalföreningarna samt i medlemsorganisationerna som våra medlemmar i huvudsak engagerar sig och arbetar med frågor som är viktiga för vår organisation. Riksförbundet HjärtLungs mål är att ha fungerande föreningar i hela landet.

Föreningarna kan få stöd kring föreningsutveckling och riksförbundet tillhandahåller material som kan beställas från vår webbutik. På hemsidan finns lokala föreningssidor och en särskild sida "För föreningar" med stöd och verktyg för arbetet med bland annat årsmöten.

Riksförbundet driver opinion på både nationellt och regionalt plan och vi arbetar med värvning, synlighet, utbildning samt insamling.

Riksförbundets kongresser

Vart tredje år samlas riksförbundet till en kongress och nästa ordinarie kongress hålls i juni 2025.

På kongressen 2022 behandlades 53 motioner och ett antal propositioner, inklusive en ny verksamhetsinriktning för de kommande tre åren. En ny förbundsstyrelse (FS), revisorer och en ny valberedning valdes med Anders Åkesson som förbundsordförande. FS har haft sju styrelsemöten under 2023, varav fem digitala och två fysiska möten. Protokollen signerades digitalt.

För att fortsätta vara en stark patientföreträdare fokuserar vi på att:

- Stärka grunden genom att värva nya medlemmar.
- Stärka arbetet med att öka våra intäkter.
- Stärka vi-känslan i riksförbundet genom att berika och stödja varandra på lokal-, läns- och riksnivå.
- Stärka vårt förebyggande hälso- och livsstilsarbete.
- Stärka kännedomen om Riksförbundet HjärtLung genom enhetlig kommunikation och marknadsföring.
- Stärka och hålla fast vid det arbete vi gör.

Ekonomiskt tufft år

Flera oförutseddbara händelser i omvärlden kom att påverka oss mycket under 2022-2023 och 2023 blev ett år då förbundsstyrelsen var tvungen att ta ett rejält omtag om ekonomin. En större organisationsförändring gjordes av förbundskansliet från cirka 20 till 12 personal. Flera viktiga förändringar gjordes i verksamhetsplan och budget för att anpassa verksamheten efter omvärldens turbulens och kraftigt förändrade förutsättningar för ideella sektorn. På ett ansvarsfullt sätt användes mindre ekonomiska resurser för att bättre komma i balans 2024.

Policyer och riktlinjer

Förbundsstyrelsen uppdaterar efter behov riksförbundets policyer och riktlinjer. Under 2023 har följande justerats: policy för insamling, policy för gränsvärden för eget kapital, policy för annonsering i tryckta och digitala medier, policy för gåvor och uppvaktningar, riktlinjer för IT-verktyg, riktlinjer för placering och riskhanteringsplanen, riktlinjer för arvode och ersättning samt uppförandekoden.

En utvärdering genomfördes av samverkan mellan riksförbundet och medlemsorganisationerna, detta utifrån nya riktlinjer för medlemsorganisationer.

Digitala träffar och fortsatt digitalisering

Även om det fysiska mötet är fortsatt viktigast för oss så har digitaliseringen ökat markant i organisationen. Att ha digitala möten och utbildningar har blivit en positiv rutin för många. Förbundskansliet har stöttat och

coachat föreningarna efter behov.

En stor utbildningsinsats gjordes under pandemin för att lära medlemmar att använda digitala verktyg för digitala möten och att själva kunna boka möten för föreningen. Ett 80-tal föreningar har varit mycket aktiva digitalt och ordnat föreläsningar, styrelsemöten, styrelseutbildningar och ordförandeträffar. Vi har även haft flera nationella konferenser och utbildningar digitalt. Länsordförande- samt ordförandeträffar för medlemsorganisationerna hölls löpande.

Ett stort nationellt program med 25 digitala föreläsningar och workshops utifrån föreningsutveckling genomfördes 2023. Även ett antal mindre digitala möten med praktisk basinformation utifrån olika teman har

genomförts med syfte att stärka våra medlemmar och styrelser.

Medlemmar från länsföreningarna, medlemsorganisationerna, webbansvariga, registeransvariga, egenvårdsombud, HLR-instruktörer, aktiva i påverkansarbete, studieorganisationer, styrelser och nya ordföranden har deltagit. Detta har stärkt oss i vår roll som patientföreträdare och givit oss ett bredare kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan föreningarna. Digitaliseringen har underlättat för föreningarna att kunna ses och få en ökad kompetensutveckling i sitt föreningsarbete.

Vi har samarbetat med flera externa föreläsare från Studieförbundet ABF, Folkspel, Amber Advokater, Sveriges Begravningsbyråer och Folksam.

Digitaliseringen har underlättat för föreningarna att nå ut till medlemmarna.

Välkommen som medlem!

Foto: iStock

Nya medlemmar är viktigt för varje förening och för oss som riksförbund. Vi blir starkare ju fler medlemmar vi har och kan göra mer för alla med hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Det är i läns- och lokalföreningarna samt i medlemsorganisationerna som våra medlemmar i huvudsak engagerar sig och möts. Nya medlemmar ger energi och nya idéer och möjlighet till ett ökat engagemang. För varje medlem får vi också medlemsavgifter och bidrag, en förutsättning för en god verksamhet.

Insatser för medlemmar

Medlemsansökan – På hemsidan finns webbformulär för medlemsansökan där man ansöker om medlemskap i en lokalförening, direkt i Riksförbundet HjärtLung eller medlemskap i en ansluten medlemsorganisation till riksförbundet. Idag finns det flera sätt att kunna betala sitt medlemskap: man kan välja att betala sin första medlemsavgift med betalkort, Swish eller få hem en medlemsavi (faktura).

Engagera dig – en samlingssida för medlemmar på hemsidan:

- Så blir du mer aktiv och engagerad som medlem.
- Våga fråga en vän att bli medlem, och få en lott som tack.
- Medlemsförmåner och aktuella erbjudanden.
- Så hittar du gemenskap på nätet, föreningars egen facebook-sida och nätverk.
- Aktiv livsstil genom föreningens motionsaktiviteter.
- HjärtLungräddning – kunskap som räddar liv.

Digitalt medlemsbrev – Nyhetsbrevet lyfter fram värdet man får som medlem inom organisationen, så som månadens förening eller månadens medlem. Även teman kopplade till vår verksamhet som till exempel HLR, opinionsbildning, våra kampanjmånader, forskning, öppna digitala föreläsningar och nyheter från förbundskansliet. Totalt har 6 nyhetsbrev producerats under året.

Välkomsttidning – Alla nya medlemmar får ett välkomstkuvert med informationstidningen "Välkommen till oss" som berättar vad man får som medlem och om Riksförbundet HjärtLungs arbete. Utsickket görs centralt från förbundskansliet.

Min sida – Här kan man logga in och hantera sina medlemsuppgifter samt få tillgång till ett digitalt medlemskort.

Stöd till våra föreningar

Fokus på valberedningen

Vid kongressen 2022 lyftes behovet av ett extra stöd till valberedningarna i våra föreningar. Under hösten 2023 höll riksförbundet ett digitalt program på fyra träffar dit alla föreningarnas valberedningar bjöds in. Ett tjugotal föreningar deltog och fick bland annat ta del av de hjälpmedel som finns på

vår hemsida. Volontärbyrån och Studieförbundet ABF höll workshops om valberedningens roll och uppdrag. Deltagarna fick möjlighet att utbyta erfarenheter och ge varandra tips och idéer om hur man rekryterar nya förtroendevalda till våra styrelser. Detta med utgångspunkt från de aktiviteter som utgör hjärtat av vår verksamhet.

I valberedningen ingår, från vänster: Karin Jeppsson, Martin Lång, Arne Nilsson, Agneta Petersson, Inger Ros, Marja Hillerström och Monica Nyström.

Riksförbundets HjärtLungs revisorer, från vänster: Lars Åkerblom, Sten Andersson, Gunilla Larsson och Claes Åberg.

En gemensam kommunikationstrategi

Ett stort antal av våra föreningar är mycket aktiva med många medlemmar och ett varierat utbud av aktiviteter. För att locka fler till riksförbundet är det viktigt att vi är tydliga med vilka vi är och vad vi står för. Därför har vi under året tagit fram ett material med riktlinjer för hur vi ska presentera oss som patientorganisation. Materialet utgår från vår gemensamma kommunikationsstrategi och varumärkesplattform och har skickats till föreningarna samt funnits på vår hemsida. En digital föreläsning har också hållits.

Metodmaterial för utveckling av programutbudet

Ett metodmaterial med digitala kortfilmer och verktyg lanserades under våren på vår hemsida för att stärka föreningarna. Materialet ska hjälpa medlemmarna att utveckla programutbudet utifrån ändamål och behov. Materialet presenterades på en digital träff för föreningarna.

Utvecklingsbidrag och jubileumsgåva

Föreningar som vill samverka med andra aktörer eller nå nya målgrupper kan ansöka om ett mindre stimulansbidrag. Det kan till exempel vara aktuellt när man vill nå personer som fortfarande är yrkesaktiva eller precis har blivit pensionärer. Under 2023 beviljades sådana bidrag till sex föreningar.

Inför ett jubileum kan föreningar ansöka om en jubileumsgåva. Det är föreningen själv som ansöker om bidraget. Vid ett beslut om beviljad gåva får man ett minnesdiplom alternativt ett högtidskort samt en penninggåva, beroende på hur många år man firar som förening. Under 2023 delades det ut sju jubileumsgåvor.

92 procent rekommenderar Riksförbundet HjärtLung

Andelen medlemmar som är nöjda eller mycket nöjda med Riksförbundet HjärtLung är fortsatt hög.

I november 2023 genomförde vi ännu en stor medlemsundersökning som gav ett mycket positivt resultat.

Ombud på Riksförbundet HjärtLungs kongress i Bålsta 2022.

Nöjd Medlems index – NMI

För femte gången har Riksförbundet HjärtLung genomfört undersökningar bland våra medlemmar för att ta reda på hur nöjda de är, vad de värdesätter mest med sitt medlemskap samt om de vill fortsätta som medlemmar. 6 780 personer deltog i undersök-

ningen, som görs vartannat år av företaget Mistat AB.

Enkäten visar att medlemmarna är nöjda med det arbete som vi gör för att förbättra villkoren för alla med hjärt-, kärl- och lungsjukdom och det ger oss mandat att driva de frågor som är viktiga för våra målgrupper.

Den nya undersökningen visar att:

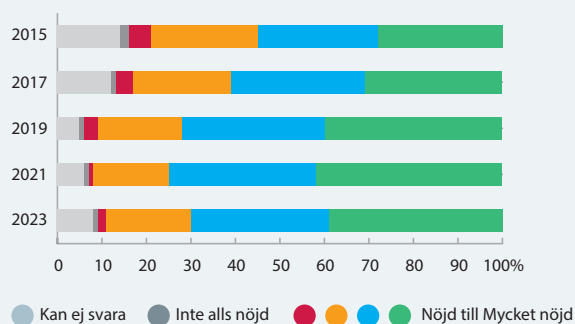
79% är nöjda med sitt medlemskap. 92% skulle rekommendera andra att bli medlemmar.

Många får information om Riksförbundet HjärtLung via sjukvården och alltfler, särskilt personer i yngre åldrar, blir medlemmar via sociala medier.

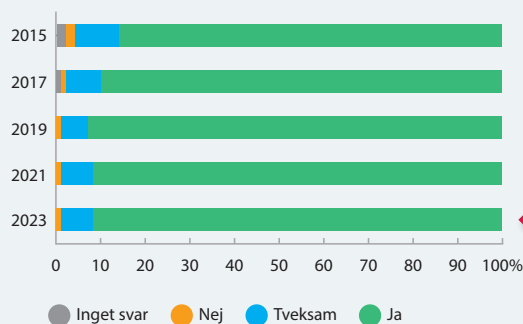
Tio-i-topp-lista med det som medlemmarna värdesätter mest med Riksförbundet HjärtLung:

1. Information om forskningsrön, **80,4%**
2. Få kunskap om sina diagnoser, **75,9%**
3. Inspiration och motivation till en hälsosammare livsstil, **73,0%**
4. Information och aktuella rön från hemsidan hjart-lung.se, **70,5%**
5. Medlemstidningen Status, **70,2%**
6. Få fysiska aktiviteter och kurser via sin förening, **68,7%**
7. Få råd och stöd i sina kontakter med vården, **67,3%**
8. Få stöd, gemenskap och träffa andra i liknande situation via sin förening **65,7%**
9. Digitala aktiviteter och gemenskap via hemsidan hjart-lung.se, **59,6%**
10. Medlemsförmåner/rabatter, **57,2%**

Hur nöjd är du med ditt medlemskap i Riksförbundet HjärtLung?

Skulle du rekommendera medlemskap i Riksförbundet HjärtLung?

Medlemsadministration och statistik

Riksförbundet har ett gemensamt medlemsregister, en lista över de som är medlemmar i organisationen, som används både centralt och av alla föreningar. Vi har en central inkassering av medlemsavgifterna vilket innebär att alla medlemsavgifter aviseras centralt. Medlemsavgiften är 200 kr per medlem och 100 kr för alla under 18 år.

Vårt medlemsregister håller god säkerhetskvalitet

Under 2023 har vi med bistånd av IT-specialister gjort en genomgång av rutiner och kontroller kopplade till vårt medlemsregister. Genomgången påvisade inga väsentliga brister i kansliets rutiner och kontroller. Vårt medlemsregister håller god kvalitet och vi arbetar ständigt med att se över säkerhet och korrekthet.

Utbildning och registerfika

Medlemsregistret är användarvänligt och dynamiskt. Vi erbjuder kontinuerligt utbildningar i vårt register för våra förtroendevalda och även digitala träffar för att kunna ställa frågor eller få en snabb utbildning på ett visst moment. Dessa digitala träffar kallar vi registerfika och är i dag ett återkommande inslag i vår verksamhet som erbjuds alla registeransvariga.

Samarbete med våra fyra registercoacher har fortsatt under 2023, där registercoacherna tar stort ansvar för utbildningen av våra registeransvariga i landet. De stöttar vid digitala utbildningar men har även varit med som kravställare och en bra testresurs i registret.

Kongressombud från riksförbundets medlemsorganisation Alfa-1.

AKTUELL MEDLEMSSTATISTIK 2023

Antal medlemmar:

33 923 medlemmar, en minskning med 583 medlemmar jämfört med föregående år.

Nyvärvade medlemmar:

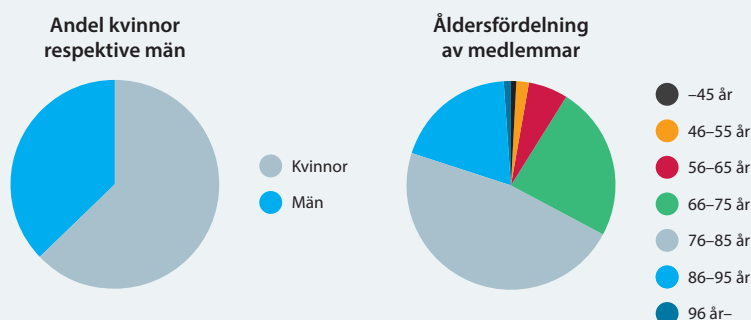
3 854 medlemmar, en minskning med 47 medlemmar jämfört med föregående år.

Antal föreningar:

21 Länsföreningar, 136 lokalföreningar som är representerade i samtliga län/regioner och 7 medlemsorganisationer.

Nedlagd lokalförening:

Riksförbundet HjärtLung Jokkmokk har lagts ner och medlemmar har erbjudits ny föreningstillhörighet hos Riksförbundet HjärtLung Gällivare.

Patientutbildningar med fokus på bra livskvalitet

Foto: iStock

Folkbildning för din hälsa – ett pilotprojekt med ABF

Under 2023 har vi haft en ettårig samarbetspilot med ABF. Genom piloten ville vi öka samarbetet mellan riksförbundets och ABFs lokala föreningar i landet till gagn för samtliga parter.

Mål och syfte har också varit att värva medlemmar via folkbildning, öka antalet folkbildande verksamheter och utveckla användandet av digitala tekniker i föreningarna.

Vid två tillfällen har man träffats på sina respektive orter och varit uppkopplade till samma digitala föreläsning med syfte att skapa folkbildande diskussioner hos deltagarna lokalt.

Egenvård som ger livskvalitet

Aktiv med HjärtLung är samlingsnamnet för riksförbundets fyra patientutbildningar för diagnoserna KOL, hjärtsvikt, förmaksflimmer och sömnapné. Utbildningsmaterialet är till för vården och används när de utbildar sina patienter inom dessa diagnoser.

Fokus i materialet är att deltagarna ska se värdet av en god egenvård för att kunna ha en bra livskvalitet. En bra kunskapsförmedling från vården ger välinformerade patienter som inte belastar vården lika mycket som en som inte informerats kring sin diagnos.

Patientutbildningarna bidrar till att ge vården möjlighet att utbilda sina patienter genom fysiska träffar. Riksförbundet ser år från år ett ökat intresse från sjuksköterskor och fysioterapeuter att använda materialet.

Utbildningsmaterialet är granskat och klart för vården att använda och är uppskattat av många. De behöver inte ”uppfinna hjulet” igen utan får tillgång till ett material som är kontrollerat och framtaget tillsammans med professionen.

Tillfälle att värva medlemmar

Riksförbundets egenvårdsombud bjuds in till sista träffen och får presentera sin lokala verksamhet och på så sätt värva medlemmar.

Aktiv med KOL var den första utbildningen som togs fram. Efter det kom Aktiv med hjärtsvikt och Aktiv med förmaksflimmer. 2023 lanserade vi vår senaste patientutbildning Aktiv med Sömnapné.

Så många i vården har vi gett tillgång till utbildningsmaterialet, till och med 2023

- Aktiv med KOL: 843
- Aktiv med Hjärtsvikt: 317
- Aktiv med Förmaksflimmer: 94
- Aktiv med Sömnapné: inga uppgifter

Aktiv med KOL
– din patientutbildning

Aktiv med Hjärtsvikt
– din patientutbildning

Aktiv med Förmaksflimmer
– din patientutbildning

Aktiv med Sömnapné
– din patientutbildning

Utvärdering 2024

Projektet kommer att utvärderas under 2024 och då beslutas det om verksamheten ska fortsätta som ordinarie.

Affisch som bjöd in till "Folkbildning för din hälsa" som arrangerades av Riksförbundet HjärtLung och ABF.

”Ju fler vi är, desto större kraft har vi”

På juldagen lyssnar jag på polismästaren Carin Götblads vinterprat i P1. Hon har bland annat utrett gängkriminalitet och våld i nära relationer, och gått i bräsch för insatser som ungdomsråd. Carin talade om det demokratiska föreningslivets kraft att förändra och bygga bryggor mellan människor, om att alla kan göra något för att bjuda in och bidra till framtidsstro. Hon är inte ensam om att lyfta föreningslivets unika kraft i att förena människor kring centrala samhällsutmaningar i frågor om allt från klimat, jämställdhet till hälsa. Mer än varannan svensk är ideellt engagerad, och engagemanget i Sverige är stabilt och i internationella mått mätt ovanligt stort. En av förklaringarna är det som forskarna kallar ”civilsamhällets infrastruktur” – att det finns ideella organisationer som erbjuder och organiserar engagemanget.

Den landsomfattande infrastrukturen i Riksförbundet HjärtLung har sedan organisationen grundades 1939 erbjudit sina medlemmar kunskap om sin diagnos, möjligheten att ta del av andras erfarenheter och motivation till en hälsosammare livsstil. Så oerhört viktigt. Dessutom är vi alla del av något större – en organisation som lyfter våra frågor gentemot vårdens beslutsfattare och bidrar till livsviktig forskning.

Nästan 4000 personer tog klivet och anmälde sig som nya medlemmar i Riksförbundet HjärtLung under 2023. Att våra medlemmar dessutom trivs i verksamheten fick vi ett fint kvitto på när vi i slutet av året gjorde en stor medlemsundersökning – hela 92 procent rekommenderar gärna ett medlemskap till någon annan. Allt detta vässar oss i vårt uppdrag att

påverka för bättre vård och vardag för den som lever med hjärt-, kärl- och lungsjukdomar, och dess närstående. Engagemanget är överlag ingen bristvara men finansieringen är desto mer ömtålig. I juni beviljades vi emellertid särskilda projektmedel från Socialstyrelsen för insatser att motverka ofrivillig ensamhet och bryta isolering. Vårt huvudsakliga syfte med vårt projekt var att utforma rollen som diagnosstödjare som en nationell aktivitet i riksförbundet. Under hösten har vi utbildat diagnosstödjare som kommer att erbjuda personer som drabbats av hjärt-, kärl- och lungsjukdom möjlighet att prata med någon enskilt ”som vet hur det är”. Att vi på olika sätt, genom diagnosstödjare och i föreningarnas verksamheter, bidrar till att bryta ofrivillig ensamhet gör mig glad. Det är ett av riksförbundets gyllene bidrag för ett mer medmänskligt samhälle.

Trots många lovsånger från politiken om att ett starkt föreningsliv är grundbulten i en väl funderande demokrati har statsbidraget till patientorganisationerna inte skrivits upp sedan 2008. Därtill har vi haft en kraftig inflation. Valfungerande verksamheter har därmed tvingats lägga ned och personal har tvingats sluta under året. Det har varit svårt men nödvändigt att anpassa förbundskansliet till ett instabilare ekonomiskt läge som bygger allt mer på gåvor, testamenten och lottförsäljning. Intäktskällorna i form av statsbidrag och förbundsavgifter är inte längre lika bärande. Istället är insamlingskommunikationen en allt viktigare del av vår verksamhet. Att ge en gåva är också ett sätt att visa engagemang för ett ändamål och vi är

CHRISTINE CARS-INGELS,
GENERALSEKRETERARE

” Att vi på olika sätt, genom diagnosstödjare och i föreningarnas verksamheter, bidrar till att bryta ofrivillig ensamhet gör mig glad. ”

oerhört tacksamma över de gåvor som vi mottagit under 2023. Jag hoppas emellertid att de personer som tilltålas av riksförbundets insamlingsbudskap, och som inte redan är medlemmar, på sikt också ska välja att bli det. Det är det allra bästa för det demokratiska samtalet, för organisationers utveckling och vitalitet. För ju fler engagerande medlemmar vi är, desto större kraft har vi att förändra, stödja varandra och bidra till framtidsstro.

Tillsammans – digital gemenskap och träning

Vår digitala Tillsammans-verksamhet erbjuder kurser, aktiviteter, träning och gemenskap på nätet och har blivit mycket uppskattad av deltagarna.

Pandemin tvingade fram ny lösning

När Covid 19-pandemin slog till i mars 2020 stod det klart att lokal-föreningarna inte längre kunde erbjuda fysiska möten och aktiviteter till sina medlemmar eftersom många av dem tillhör en riskgrupp. Det blev också tydligt att många riskerade att drabbas av ofrivillig ensamhet till följd av alla restriktioner.

Lösningen blev att skapa en digital plattform, **Tillsammans**, som lanserades av riksförbundet 2020. Under 2022 övergick verksamheten från kampanj till ordinarie och den har pågått under hela 2023.

Resultat i nya medlemmar

Tillsammans-sidan har fått mycket beröm och arbetet med verksamheten fortsätter. Kontinuerliga utvärderingar visar att deltagarna värdesätter den digitala "kursverksamheten". Man uppskattar gemenskapen, att dela erfarenheter med andra gruppdeltagare och att de nya kunskaperna man får

bidrar till en förbättrad livsstil och ökad livskvalitet.

Det är också glädjande att riksförbundet har fått fler nya medlemmar efter att deltagarna varit med i olika kurser och träffar på hemsidan.

21 digitala Tillsammans-träffar

Våra 6 aktiva Hälsocoacher har lett 21 digitala träffar under året i Hälso-möten, Tematräffar och Diagnosdukar. Under våren 2023 genomfördes en pilot med den nya Diagnosduken om högt blodtryck och en pilot i nya kursen "Andas lätt är att andas rätt".

Antal kurser och träffar 2023

Tematräff Sömn	1 grupp
Tematräff Stresshantering	3 grupper
Hälso-möten	2 grupper
Samtal Lycka	2 grupper
Återträff Lycka	2 grupper
Flimmerduken	5 grupper
KOL-duken	4 grupper
Blodtrycksduken, pilot	1 grupp
Andas lätt/andas rätt, pilot	1 grupp

Anita Svensson leder våra digitala Qigong-pass som är ca 25 minuter långa och anpassade för dig som har hjärt-, kärl- eller lungdiagnos.

Träning inom Tillsammans

Live-sända träningspass

Våra livesända träningspass lätt-gymna, medicinsk yoga och Qigong har samlat många deltagare under året. När vi startade 2020 hade vi cirka 20 personer vid varje tillfälle, nu har vi över 100.

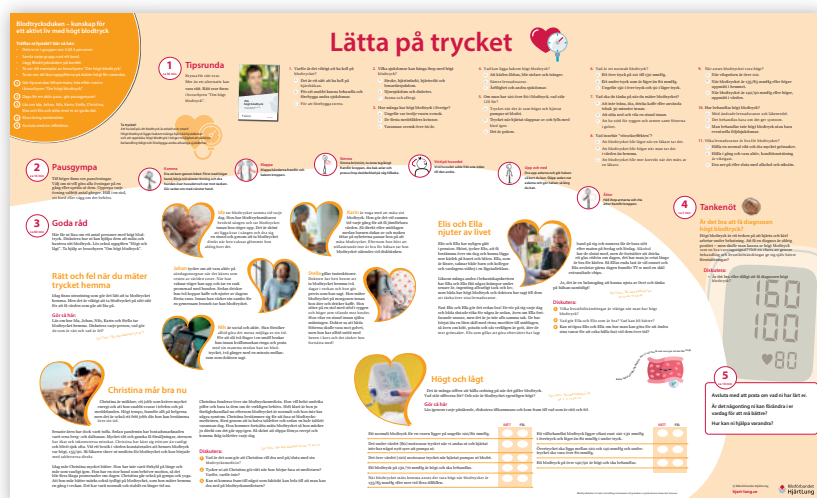
Inspelade träningspass på webben

Vi har många inspelade träningsfilmer på vår Tillsammans-webb. Det är uppskattat av alla som inte kan delta vid livesändningarna och som vill träna när och hur ofta de vill.

Under våren spelade vi in 6 nya träningsfilmer; två qigong, två lätt-gymna och två med medicinska yoga. I augusti publicerades de på vår webb.

Positiv respons från lokala föreningar

Några av våra lokala föreningar använder träningsfilmerna från webben som komplement till sin egen livsstilsverksamhet. De samlar medlemmarna lokalt och tränar tillsammans till filmerna. En positiv signal som kan inspirera andra föreningar inför framtiden.

Under våren genomfördes en digital kurs med den nya Diagnosduken "Lätta på trycket" om högt blodtryck och vad man kan göra själv för att få ett normalt blodtryck.

Foto: iStock

Hälsans stig fyller 25 år!

Hälsans stig fyller ett kvarts sekel och finns i dag på 161 platser.

Riksförbundet HjärtLung är stolt över att ha varit med och introducerat denna rörelse i Sverige som förbättrar folkhälsan steg för steg.

Hälsans stig erbjuder enkel och lättillgänglig motion för alla

Vi har alla ett behov av att röra på oss och syftet med Hälsans stig är att erbjuda enkel och lättillgänglig motion för alla.

Hälsans stig ska vara lätt att ta sig till och lätt att gå. Tack vare stigarna har det blivit möjligt att få motion oavsett var du bor, hur gammal du är eller om du har en kronisk sjukdom. Våra medlemmar med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom har stor glädje av dessa vandringsleder.

Stigarna skapas i samarbete mellan våra lokalföreningar och landets kommuner. Det är glädjande att så många kommuner visat så stort intresse för Hälsans stig under årens gång.

Hur långt ska man gå per dag?

Den allmänna rekommendationen om fysisk aktivitet som Världshälsoorganisationen står bakom är minst 7 000 steg enligt Eva Jansson, professor emerita vid institutionen för laboratoriemedicin, Karolinska Institutet.

Foto: Riksförbundet HjärtLung

En ny Hälsans stig har skapats i Tibro.

KORT OM HÄLSANS STIG

Historik

1995 anlades den första Hälsans stig av den irländska hjärtfonden Irish Heart. Det irländska namnet "Slí na Sláinte" betyder "stigen till hälsa". Syftet är att främja motion i alla åldrar och att förebygga hjärt-kärlsjukdom.

Fakta om stigarna

- Stigarna är lätta att ta sig till och att gå på.
- De flesta stigarna är 3–6 kilometer långa.
- Det finns skyltar varje kilometer.
- Du kan börja och sluta var du vill på slingan.
- Det är ett samarbete mellan Riksförbundet HjärtLung, Sveriges kommuner och Naturkartan.
- Du hittar enkelt stigar och information i appen Naturkartan och på: www.naturkartan.se

Från norr till söder

- Hälsans stig finns på 161 platser i Sverige. En ökning med tre sedan 2022.
- Under 2023 tillkom nya stigar i Tibro, Kiruna och Gällivare, se kartan nedan.

Hjärt-lungräddning är livsviktig kunskap för alla

Foto: Riksförbundet HjärtLung

I februari utbildades 6 nya HLR-huvudinstruktörer från några av våra länsföreningar. Från vänster: Olle Andersson, Uppsala län, Josef Inansci, Gävleborgs län, Inger Jonsson, Jämtlands län, Ann-Britt Wiberg, Halland, Roy Axelsson, Halland och Christina Löfval, Skåne län.

Kunskap är livsavgörande

Med rätt kunskap finns beredskap och motivation att utföra hjärt-lungräddning på ett snabbt och säkert sätt. För Riksförbundet HjärtLung är det viktigt att bidra till att så många som möjligt i hela landet får denna livsviktiga utbildning. Riksförbundet HjärtLung följer Svenska HLR-rådets riktlinjer vid utbildning i hjärt-lungräddning.

Våra HLR-huvudinstruktörer i länsföreningarna utbildar HLR-instruktörer i lokalföreningarna som i sin tur utbildar HLR-livräddare. Riksförbundets HLR-team, bestående av fyra erfarna huvudinstruktörer från den egna organisationen fungerar som en utbildningsresurs i de av våra regioner som saknar egen HLR-kompetens. HLR-teamet är även en idé- och kunskapsresurs i utvecklingsfrågor för organisationens HLR-verksamhet.

I februari utbildades 6 nya HLR-huvudinstruktörer från några av riksförbundets länsföreningar.

Innan pandemiåren utbildade våra HLR-instruktörer i föreningarna

drygt 3 000 livräddare varje år i Vuxen-HLR allmänhet, men restriktioner i samband med pandemin gjorde att vår HLR-utbildningsverksamhet i princip blev obefintlig under några år.

Vi har fått positiva rapporter från föreningarna att antalet HLR-livräddarutbildningar åter tagit fart under 2023. Statistiken är inte klar men det mesta pekar mot att antalet utbildade livräddare 2023 är minst 1 500 till 2 000 personer.

HLR-veckan

I oktober arrangerades HLR-veckan för 6: We året i rad för att öka medvetenheten om hur viktigt det är att alla i samhället lär sig HLR och att använda en hjärtstartare. Varje år rapporteras ca 5 500 hjärtstopp utanför sjukhus i Sverige. Av de som drabbas överlever ca 600. Forskning visar att 70 procent fler liv skulle kunna räddas om hjärt-lungräddning startas direkt och en hjärtstartare används inom tre minuter.

I år hade vi dessutom focus på att tillsammans med föreningarna verka för att sms-livräddare-systemet ska implementeras i alla landets regioner. Den 31 december 2023 hade 13 av landets 21 regioner implementerat sms-livräddare-systemet i sin region och den 3 januari 2024 ansluter region Skåne till systemet.

HLR-veckans budskap fördes ut brett i våra informationskanaler samtidigt som flera av våra läns- och lokalföreningar på sina egna orter genomförde informationsinsatser via lokala media samt för de egna medlemmarna, allmänhet och andra aktörer.

HJÄRTSTARTARE ÄR LIVRÄDDANDE VID HJÄRTSTOPP

– säkerställ att de är tillgängliga dygnet runt

Varje plötsligt hjärtstopp innebär varje minuts fördröjning till livräddande insats en 10% ökad minskad chans att överleva. Endast om tiden det tar att som snabbast en hjärtstartare tillgås för hjärtstartaren kommer livräddningen att vara ca 10 minuter. Endast en femtedel av alla hjärtstartare i samhället är tillgängliga dygnet runt och 14 fanns i november 2022.

Än så länge har Sverige inte tillräckligt många hjärtstartare för att rädda alla som drabbas. Kommuner och Facilitetssigene har ansvar för att hjälpa lagom om dygnet runt dygnet runt. Den amerikanska organisationen American Heart Association rekommenderar att redan 2025-2026 att hjärtstartare placeras så att de kan ge en ökad 100 procent som drabbas av hjärtstopp inom 3 minuter.

FAKTA FRÅN SVENSKA HJÄRTLUNGRÄDDNINGSGRUPPENS ÅRSRAPPORT 2022:

- Nästan 5 000 personer drabbades av hjärtstopp 2022. 177 överlevde ett hjärtstopp. 10 procent av hjärtstoppet var i samband med hjärtstoppet.
- 7 av 10 hjärtstopp skedde i hemmet.
- 6 av 10 hjärtstopp skedde utanför sjukhus i hjärt-lungräddning.
- 10 procent av hjärtstoppet skedde i samband med hjärtstoppet.
- 80% av de 10 hjärtstopp som skedde i samband med hjärtstoppet skedde i samband med hjärtstoppet.
- 10 procent av hjärtstoppet skedde i samband med hjärtstoppet.
- 10 procent av hjärtstoppet skedde i samband med hjärtstoppet.
- 10 procent av hjärtstoppet skedde i samband med hjärtstoppet.

FAKTA FRÅN SVENSKES HJÄRTSTARTAREREGISTER:

- 22 800 hjärtstartare finns registrerade.
- Endast 5 av 100 hjärtstartare är i en region som tillgänglig dygnet runt.
- Endast 5 av 100 hjärtstartare finns i bostadsområden.

För att möjliggöra att fler får en livräddande hjärtstartare uppkopplad tidigare föreslår vi att:

- Hjärtstartare görs tillgängliga dygnet runt genom att placeras tillgängliga i skap utomhus
- Hjärtstartare placeras i eller i anslutning till bostadsområden
- Tillgång till hjärtstartare ses som en livräddande åtgärd för bostadsområden i likhet med brandvarnare

Nytt uppopp framtaget: "Hjärtstartare är livräddande vid hjärtstopp – säkerställ att de är tillgängliga dygnet runt"

Under året har Riksförbundet HjärtLung i samarbete med Hjärt-Lungfonden (finansierar/initiativtagare), HLR-rådet, sms-livräddare genom David Fredman, BFHS (Branschorganisationen för hjärtstartare i Sverige) och Hjärtuppropet varit med och tagit fram uppoppet "Hjärtstartare är livräddande vid hjärtstopp – säkerställ att de är tillgängliga dygnet runt".

Polismannen räddades av Årets hjärt-lungräddare

Polismannen Joachim Björk räddades av kollegan Rebecca Augustin och sms-livräddarna Andreas Qvick (längst till vänster) och Tomas Eriksson när han drabbades av plötsligt hjärtstopp. På lilla bilden syns pristagarna med riksförbundets generalsekreterare Christine Cars-Ingels.

Polismannen Joachim Björk och hans kollega Rebecca Augustin skulle springa ett andra varv i terrängbanan när han plötsligt kände sig dålig. Joachim sa åt Rebecca att springa varvet ensam. Själv la han sig på marken och hade sinnesnärvaro nog att känna på handleden. Pulsen var borta. Sedan minns han inte mer. – Han föll ihop och jag trodde att han skämtade. Men sedan kom det saliv ur munnen och då insåg jag att det var allvarligt, att det var något med hjärtat.

Rebecca startade hjärt-lungräddning

Rebecca ringde omedelbart 112 och började sedan med kompressioner och inblås. Hon försökte få över honom i stabilt sidoläge, men varje gång gav han ifrån sig ett snarkande ljud, så Rebecca vände honom på rygg igen och fortsatte med HLR.

Sms-livräddarna tog en hjärtstartare och sprang

Samtidigt satt Tomas Eriksson och Andreas Qvick och åt lunch på SSAB i Virsbo när sms-larmet ljöd i mobilen. – Vi såg att det bara var 600 meter bort så vi tog en hjärtstartare, sprang till Andreas bil och åkte dit, berättar Tomas.

När Rebecca efter 7–8 minuter av kompressioner och inblås såg att det kom några med en hjärtstartare tänkte hon ”yes, vi kommer att klara det här”.

Räddningstjänsten i Virsbo var också på plats bara någon minut efter sms-livräddarna.

Tack och lov slutade allting bra. Efter en vecka på sjukhuset fick Joachim åka hem, utan några men eller skador. Vad som orsakat hjärtstoppet kunde läkarna inte svara på.

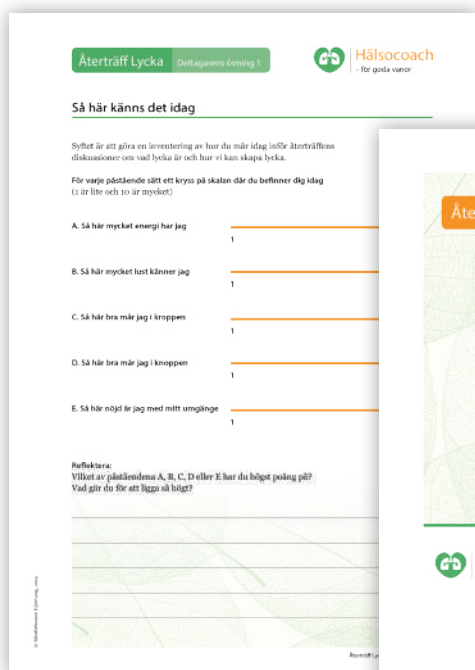
Joachim hade turen på sin sida

Efteråt har alla inblandade reflekterat över vilken tur Joachim hade. Att han inte sprang ensam den dagen, vilket han ofta gör. Att Rebecca stannade kvar, att hon har gått flera HLR-utbildningar och att sms-livräddarna Tomas och Andreas fanns så nära och tog med en hjärtstartare.

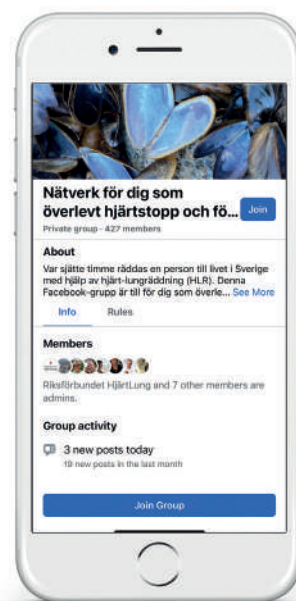
Trion är Årets hjärt-lungräddare 2023

Rebecca Augustin, Tomas Eriksson och Andreas Qvick gjorde allt rätt den här dagen när Joachim Björk överlevde sitt hjärtstopp. Som ett bevis tilldelas de tre priset Årets hjärt-lungräddare 2023. Priset som instiftades av Riksförbundet HjärtLung, HLR-rådet och Stiftelsen för hjärt-lungräddning i Sverige, delades ut för 13:e gången. Läs mer på vår hemsida: hjart-lung.se/aretshjartlungreddare2023.

Hälsocoachernas arbete och nätverk för överlevare

”Återträff lycka” är en kurs som Hälsocoacherna håller för våra medlemmar, där detta kursmaterial ingår.

På hjärt-lung.se finns mer att läsa om nätverket, där finns också en direktlänk till Facebook-gruppen.

Hälsocoacher bidrar med inspiration och stöd

Hälsocoacherna inom Riksförbundet HjärtLung fungerar som samtalsguider och hjälper andra att nå sina hälsomål. De leder våra digitala Hälsomöten och Tematräffar där de tar upp olika ämnen och håller i diskussioner. De genomför också övningar och vägleder gruppens arbete genom att ställa frågor, byta perspektiv och få deltagarna att våga tänka och prova nytt.

De inspirerar och stödjer kursdeltagarna så att de kommer framåt i tanke och handling med fokus på det friska och det egna ansvaret.

Hälsocoachen är en person som själv har en hjärt- kärl- eller lungdiagnos eller är närstående och därmed delar medlemmarnas situation och förstår deras utmaningar.

Hälsocoachernas utbildning

Hälsocoacher får utbildning för sitt uppdrag av en erfaren coach som delar med sig av förhållningssätt och verktyg och ger grunderna i coaching. Under utbildningen kommer de att få förslag på upplägg för hälsoträffar med medlemmar.

Hälsocoachen:

- Genomför hälsomöten med medlemmar.
- Introducerar riksförbundets utbildningsmaterial till medlemmar.
- Introducerar nya hälsocoacher.

Under det gångna året har Hälsocoacherna lett ett tjugotal digitala grupper via Hälsomöten, Tematräffar och Diagnosdukar. Läs mer om deras arbete på hjärt-lung.se.

Nätverket för dig som överlevt hjärtstopp och för dina närstående

I april 2021 startade vi det nationella Facebooknätverket ”För dig som överlevt hjärtstopp och för dina närstående” i samarbete med HLR-rådet.

Nätverket erbjuder möjligheter för personer som överlevt hjärtstopp och deras närstående att mötas och dela erfarenheter, bidra till en ökad kunskap om livet efter hjärtstopp och vara en pådrivande kraft för att förbättra behandling av hjärtstopp i Sverige.

Vid 2023 års utgång hade Facebooknätverket strax över 400 medlemmar vilken innebär en ökning med ca 100 medlemmar jämfört med förra årsskiftet 2022/2023.

Facebook-nätverkets symbolbild.

Diagnosstödjare – en ny form av medlemstöd

Att vara ett stöd för andra

Syftet med diagnosstödjarna är att ge personer som drabbats av hjärt- och lungsjukdom möjlighet att prata med någon som "vet hur det är" och som kan dela med sig av kunskap och erfarenheter.

Diagnosstödjarens huvudsakliga arbetsuppgift är att ge stödsamtal via telefon till personer med samma diagnos som de själva har.

– Jag vill vara ett stöd för andra, säger Torbjörn Trolte som själv haft en hjärtinfarkt och nu utbildat sig till diagnosstödjare.

Genom att erbjuda samtal med diagnosstödjare kan Riksförbundet HjärtLung:

- Göra det enklare för medlemmar att komma i kontakt med andra som har samma diagnos.
- Vägleda fler medlemmar till aktiviteter digitalt och i sina föreningar.
- Nå ut till allmänheten och värva nya medlemmar.

Projektet beviljades

Riksförbundet HjärtLung ansökte om statsbidrag från Socialstyrelsens utlysta medel för insatser för att motverka ofrivillig ensamhet. I juli 2023 beviljades vår projektansökan att utveckla rollen diagnosstödjare. Arbetet påbörjades efter sommaren och kravet var att projektet skulle vara genomfört innan årsskiftet.

Start 1 februari 2024

14 diagnosstödjarna utbildades under 2023 och tjänsten startade den 1 februari 2024.

Medlemmar och allmänhet som vill komma i kontakt med en diagnosstödjare kan anmäla sig på vår hemsida hjärt-lung.se. Därefter blir man kontaktad av en stödperson inom två vardagar.

Torbjörn Trolte (till vänster) och Sune Nilsson är två av de 14 personer som utbildat sig till diagnosstödjare för att hjälpa andra som, precis som de, drabbats av hjärt- och lungsjukdom.

KORT OM DIAGNOSSTÖDJARNA

Antal utbildade personer:

Totalt har 14 personer, 9 kvinnor och 5 män, med egen erfarenhet av KOL, sömnapné, hjärtinfarkt, hjärtsvikt eller förmaksflimmer utbildats till diagnosstödjare. Några av deltagarna har mer än en diagnos och kan hjälpa till inom flera områden.

Diagnosstödjarna är fördelade på dessa diagnoser:

- 1 Diagnosstödjare för förmaksflimmer.
- 2 Diagnosstödjare för hjärtsvikt (en är även stödjare inom sömnapné).
- 4 Diagnosstödjare för KOL.
- 4 Diagnosstödjare för hjärtinfarkt.
- 4 Diagnosstödjare för sömnapné.

"Det är välgörande att träffa andra i samma situation."

"Jag vill ge tillbaka och vara ett stöd för andra!"

Följande utbildningstillfällen har genomförts:

- Introduktion, presentation och genomgång av rollen.
- Motiverande samtal, tre heldagar med teori och praktik.
- Diagnoskunskap.
- Riksförbundet HjärtLungs föreningar och aktiviteter.
- Administration och telefoni.
- Bra att veta om vården.

Marknadsföring genom:

- Digitala medlemsbrev
- Tidningen Status
- Facebook-inlägg
- Facebook-annonser

Kampanjmånaderna Hjärtemånaden och Lungmånaden

Riksförbundet Hjärtlung i Arvidsjaur blev inbjudna till apoteket Kronan för att mäta blodtrycket på besökare under några timmar. Här får Stefan Grönlund och Ingela Grundström hjälp av Kerstin Norberg, Ulla-Karin Bäckström och Lory Lindberg.

Hjärtemånaden i februari

Varje år under februari månad uppmärksammar Riksförbundet Hjärtlung frågor om hjärta och kärl. Vi genomför aktiviteter för att påverka ansvariga vårdpolitiker, till exempel genom att belysa förbättringsmöjligheter i vården och rikta fokus på de skillnader som finns i hjärtsjukvården över landet. Vi vänder oss också till allmänheten för att öka kunskaperna om olika hjärt- och kärlsjukdomar, riskfaktorer för att utveckla hjärt- och kärlsjukdom samt vad livsstilen betyder för hjärtat.

Under 2023 uppmärksammade Riksförbundet Hjärtlung vikten av att kontrollera sitt blodtryck regelbundet. Vi släppte en rapport, "Alkohol och Blodtryck", tillsammans med IOGT-NTO för att öka medvetenheten om alkoholens effekter på högt blodtryck och hjärt-kärlsjukdom. Vi presenterade rapporten under ett riksdagsseminarium. Vi erbjöd även våra föreningar ett insändarunderlag

på ämnet, som de kunde skicka till sin lokalpress.

Under Hjärtemånaden genomförde våra 170 föreningar ute i landet olika aktiviteter för medlemmar med hjärt- och kärlsjukdomar. Bland annat anordnade de föreläsningar med läkare, höll i HLR-utbildningar och lärde ut hur man mäter sitt blodtryck.

Vi stöder våra föreningar med material och uppslag för att de ska kunna genomföra olika aktiviteter under månaden. I webbutiken finns olika broschyrer som passar bra att dela ut under Hjärtemånaden. Där finns även flera "diagnosdukar", till exempel Flimmerduken, Sviktduken och Blodtrycksduken. Det är bordsaffischer med fakta och diskussionsfrågor som 3–4 personer samlas kring för att lära sig mer om olika diagnoser.

På vår webbplats finns även Lilla blodtrycksskolan där man kan lära sig hur man mäter sitt blodtryck och vad man ska göra vid högt blodtryck.

Lungmånaden i november

Riksförbundet Hjärtlung har utnämnt november till Lungmånaden. Runt om i landet riktade våra föreningar fokus på diagnos, behandling och rehabilitering av lungsjukdom. Våra föreningar genomförde över hundra aktiviteter, bland annat föreläsningar, träffar och andra aktiviteter. Webbutiken paketerade speciellt utvalt material som skickades ut.

Under Lungmånaden 2023 tryckte vi särskilt på vikten av att vaccinera sig om man tillhör en riskgrupp. Föreningarna fick ett insändarunderlag som skickades till och publicerades i flera lokaltidningar.

Under hösten genomfördes även en enkätundersökning bland våra medlemmar med lungsjukdomen KOL. Med utgångspunkt från svaren skrevs en debattartikel om den bristfälliga KOL-vården som publicerades i Dagens Medicin. Underlaget användes också i KOL-rapporten "En bortglömd folksjukdom", som släpptes i anslutning till Lungmånaden. I den belyser Riksförbundet Hjärtlung vilka åtgärder och prioriteringar som krävs för att ge patienter med KOL den vård de behöver. Rapporten lanserades under ett KOL-seminarium i Riksdagen.

Riksförbundet Hjärtlung Robertsfors bjöd in till en föreläsning om KOL. Från vänster: föreningens egenvårdsombud Agneta Pettersson, KOL-sköterskan Eva Sunna och Camilla Wickström.

Medlemstidningen Status och webbutiken

Foto: iStock

Medlemstidningen Status

Enligt våra undersökningar är tidningen en av våra mest populära medlemsförmåner.

Tidningen Status innehåller reportage om personer som lever med hjärt-, kärl- och lungdiagnoser. Den innehåller även artiklar om aktuell forskning och vi uppmärksammar särskilt de forskningsprojekt som Riksförbundet HjärtLung stödjer. Här hittar läsaren även tips och råd samt föreningarnas material om aktiviteter runt om i landet.

Tidningen har kommit ut med sex nummer under 2023 och varje nummer av har ett särskilt tema.

Teman som tagits upp under året:

- Må bra med flimmer – om Claes Åberg som berättar om hur det är att leva med förmaksflimmer.

- Leva med ovanlig sjukdom – om Jan Heidendahl som lever med lungfibros.
- Insamling & givande – Riksförbundet HjärtLungs generalsekreterare träffar generalsekretären för Giva Sverige och diskuterar vikten av ett tryggt, etiskt och kontrollerat system för givare.
- Alkohol & högt blodtryck – om att även lite alkohol kan vara skadligt för blodtryck och hjärta.
- Att leva med KOL – om hur man kan höja livskvaliteten trots en KOL-diagnos.
- TBC – om en sjukdom som är näst intill utrotad i Sverige men vanlig på andra håll i världen.

Webbutiken

Vi har närmare 160 artiklar i webbutiken. Under året har föreningar och medlemmar samt vårdinrättningar gjort 800 beställningar. Under Hjärtmånaden, HLR-veckan och Lungmånaden har en särskild kampanjruta skapats i webbutiken. Där har särskilt utvalt material som passar för respektive kampanj erbjudits till föreningarna.

Under vintern har utseendet i webbutiken uppdaterats för att överensstämma med hjartlung.se och skapa bättre igenkänning. Materialet packas och skickas från företaget Lagandan.

Nytt och uppdaterat informationsmaterial i webbutiken 2023

- Arv och testamentesfolder
- Bli medlem, vykort
- Blodtrycksduken
- Flimmerrapporten 2023
- KOL-duken
- Kraft att förändra
- Lär dig rädda liv
- Nyckelband
- Om hjärtinfarkt
- Om högt blodtryck
- Om KOL
- Om obstruktiv sömnapné
- T-shirts
- Tidningar Status nummer 1–6
- Tips & Råd: Att driva opinionsarbete
- Värvningsaffisch A4
- Värvningsfolder
- Värvningskuvert

Opinionsarbete som leder till förändring

Vårt mål är att verka för förändringar i samhället på en strukturell nivå för en effektivare och mer förebyggande vård för den enskilde, för god eftervård samt egenvård för personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Det gör vi genom att delta i debatten, lyfta frågor i sociala medier, i pressmeddelanden och i artiklar. Vi är engagerade i olika nätverk, kvalitetsregister, samråd hos regeringen, myndigheter och andra beslutsfattare.

Fot: Anders Nordman

Riksförbundet Hjärtlungs förbundsordförande Anders Åkesson.

Anders Åkesson tog plats på Dagens Medicins maktlistan

Riksförbundet Hjärtlungs förbundsordförande Anders Åkesson har åter blivit erkänd som en av de mest inflytelserika personerna inom hälso- och sjukvården i Sverige, enligt Dagens Medicins årliga lista över de 100 mäktigaste inom svensk sjukvård.

Anders Åkesson upprepade sin plats på listan från föregående år, då han först intog positionen som ny ordförande för riksförbundet. Anders Åkessons plats på listan bekräftar den viktiga roll vi har inom hälso- och sjukvårdssektorn i Sverige.

Maktlistan bygger på bakgrundsamtal med ett 40-tal makthavare på olika nivåer i svensk sjukvård. Såväl informell som formell makt vägs in i bedömningen för den slutliga listan och listan är framåtsyftande.

Anders Åkesson förordnad till regeringens patientråd

Än en gång har Riksförbundet Hjärt-Lung utsetts att ingå i regeringens patientråd. Den här gången med förbundsordförande Anders Åkesson som representant.

– Patientrådet är ett viktigt forum för dialog mellan regeringen och civilsamhällesorganisationer i Sverige som företräder patienters och deras närståendes intressen, säger sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson (KD).

Syftet med rådet är att regeringen löpande ska få patientperspektiv på olika aktuella hälso- och sjukvårdsfrågor. Patientrådet har 13 ledamöter och träffas tre gånger per halvår.

Riksförbundets ordförande med i expertgrupp till utredning om statligt huvudmannaskap

Riksförbundets ordförande Anders Åkesson utsågs till en expertgrupp som ska stötta den kommitté – Vårdansvarskommittén – som har tillsatts att utreda ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården.

Utöver Anders Åkesson ingår 18 andra experter och sex sakkunniga från Regeringskansliet i expertgruppen. Experterna är antingen representanter för organisationer eller enskilda professorer som tillfrågats av sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson.

Tips & råd-folder

stöttar föreningarnas opinionsarbete

Under året har riksförbundet tagit fram en tips- och rådfolder om hur föreningar kan bedriva ett aktivt opinionsarbete för att påverka i frågor som är viktiga för våra medlemmar. I samband med lanseringen av foldern genomfördes även digitala träffar där förtroendevalda utbildades i innehållet. I foldern finns bland annat förslag på hur föreningar kan öka kunskapen, ta fram underlag och göra en aktivitetsplan steg för steg.

En nationell hjärtstrategi vägen till förbättrad hjärtvård

Utvecklingen av hjärtsjukvården har varit stark under 2000-talet. Men hjärt-kärlsjukdom är fortfarande den vanligaste dödsorsaken och under en lång tid har kvalitetsregistret Swedeheart visat att ojämlikheten i hjärtsjukvården är stor. I flera debattartiklar har riksförbundet därför föreslagit att en nationell hjärtstrategi bör tas fram. För att minska skillnaderna i landet krävs ett samlat grepp i form av en strategi.

”Det är en möjlighet att ta vara på kunskapen framtiden i den nationella kunskapsstyrningen. Strategin blir också en hjälp att förstå problemen och hitta lösningar gällande kompetensförsörjning, kvalitet, forskning, tillgänglighet samt utveckla samarbetet med patientorganisationer”, skrev riksförbundet i Altinget.

Under året träffade riksförbundet sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson och socialminister Jakob Forssmed samt representanter för samtliga riksdagspartier för att diskutera hälso- och sjukvårdsfrågor som är viktigast för våra medlemmar.

Politikerträffar med riksförbundets frågor i centrum

Under året träffade riksförbundet både sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson och socialminister Jakob Forssmed för att diskutera viktiga hälso- och sjukvårdsfrågor. Med socialminister Jakob Forssmed och statssekreterare Petra Noreback fokuserade vi på det globala hotet av antibiotikaresistens. Även i Sverige kan många riskgrupper drabbas hårt av svåra infektioner om antibiotika inte biter. Riksförbundet vill göra vad det kan för att motverka detta genom att delta i det politiska samta-

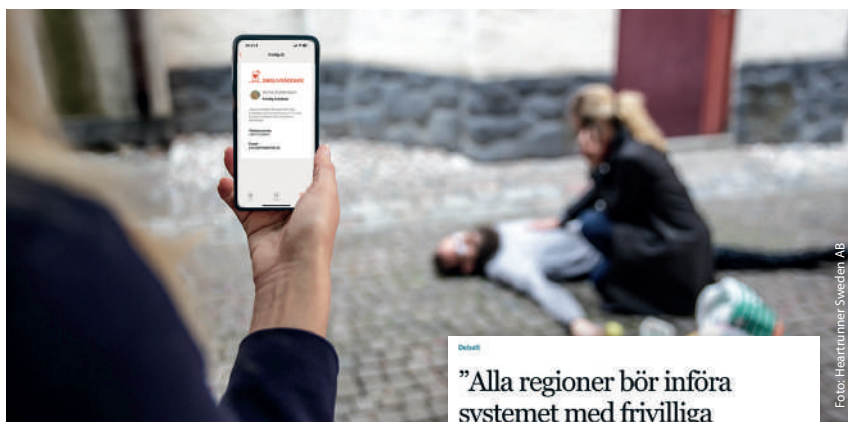
let och bidrar till ökad medvetenhet hos befolkningen. På mötet betonades att Sverige bör ta ledningen i frågan och att patientorganisationer bör involveras mer än idag. Riksförbundet skrev även en uppmärksamrad debattartikel på samma ämne i Göteborgs-Posten.

Med sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson samtalade vi om vårdens organisering och behovet av att sömlöst kunna möta och behandla personer med kroniska sjukdomar på allra bästa sätt. Riksförbundet kommer att följa regeringens huvudmannautredning med stort intresse

och bidra med synpunkter utifrån ett patientperspektiv. Riksförbundet lyfte även behovet av en nationell hjärt- och kärl-strategi utifrån Sveriges goda erfarenheter av en nationell cancerstrategi. Sjukvårdsministern intervjuades även av generalsekreterare Christine Cars-Ingels för ett reportage i medlemstidningen Status.

Riksförbundet har under året träffat företrädare från alla riksdagspartier för att diskutera medlemmarnas viktigaste frågor och för att synliggöra hur det är att leva med långvarig och kronisk hjärt-, kärl- och lungsjukdom.

Opinionsarbete som leder till förändring, forts

Alla regioner i Sverige bör ansluta sig till SMS-livräddare så att de som drabbas av hjärtstopp får lika stor chans att överleva, var de än bor.

Riksförbundet HjärtLung agerar för ökad SMS-livräddning

Varje år drabbas över 6 000 personer av hjärtstopp i hemmet eller utomhus. Endast en av tio överlever.

– De första minuterna vid ett hjärtstopp är väsentliga och jag tror att de allra flesta också är intresserade av att hjälpa och stödja i ett läge där man själv kan och förstår hur man räddar liv, säger ordförande Anders Åkesson.

Chansen att överleva mer än fördubblas om hjärt-lungräddning (HLR) eller defibrillering med hjärtstartare påbörjas inom några minuter. Riksförbundet har därför under året träffat regionpolitiker, skickat skrivelser och intervjuats i media om att fler regioner bör ansluta sig till systemet SMS-livräddare, som larmar privatpersoner med HLR-utbildning att ett hjärtstopp har skett. – Målet måste vara att alla som drabbas av hjärtstopp får lika stor chans att överleva, var de än bor i landet, skrev Anders Åkesson i en debattartikel om SMS-livräddare i Dagens Medicin i september.

Under året har antalet regioner som använder systemet ökat från tolv

”Alla regioner bör införa systemet med frivilliga livräddare”

Målet måste vara att alla som drabbas av hjärtstopp får lika stor chans att överleva, var de än bor i landet, skriver debattörer från bland annat Riksförbundet HjärtLung.

Publicerat: 21 september 2023, 09:30

Det här är opinionsmaterial
Äktare som stryka här står skribentens skribenterna för

Anders Åkesson, Stefan Ahlberg och David Fredriksson
Foto: Anders Nordman

till tretton efter att Skåne anslutit. I januari 2024 anslöt Dalarna, något som presenterades på världshjärtdagen i september.

– Sms-livräddare är något som vi har väntat på och jobbat för länge. Dalarna är ju en stor region och har dessutom väldigt många besökare, vintertid till orter som Idre och Sälen och om sommaren till Siljans-trakten, säger Björn Sonnentheil, länsordförande Riksförbundet HjärtLung Dalarna.

Även om det är glädjande att nya regioner tillkommer till livräddningssystemet så är det för få totalt sett, anser riksförbundet som förutom att medverka i ett inslag i TV4 också skrev en debattartikel där regioner uppmanades att ansluta sig. Riksförbundets mål är att alla regioner ska ansluta sig.

Samarbete med professionsorganisationer stärker riksförbundets påverkansarbete

Under året har riksförbundet samarbetat med en rad professionsorganisationer, som till exempel Läkarsällskapet, Vårdförbundet, Arbets-terapeuterna och Fysioterapeuterna. Förutom dialogmöten har riksförbundet skrivit flera debattartiklar om bland annat vikten av fast läkare och att kommuner bör införa en medicinskt ansvarig för rehabilitering.

Riksförbundet medverkade på riksdagshearing om högspecialiserad vård

Under en öppen hearing i riksdagen om nationell högspecialiserad vård lyfte förbundsordförande Anders Åkesson behovet av en sömlös patientresa mellan den högspecialiserade vården och uppföljningen samt nödvändigheten att involvera patientorganisationerna i beslutsprocessen. Under tre timmar diskuterade Socialutskottet och inbjudna experter hur väl beslutsprocessen fungerar och om patienter får nödvändig högspecialiserad vård, alltså vård som är koncentrerad till enbart ett par ställen i Sverige.

Anders Åkesson deltog i en hearing i riksdagen om högspecialiserad vård och lyfte behovet av att involvera patientorganisationerna.

Christine Cars-Ingels med rapporten "Alkohol och blodtryck".

Ny rapport visade att alkohol i liten mängd kan vara skadligt för hjärtat

I samarbete med IOGT-NTO presenterade riksförbundet under kampanjmånaden Hjärtemånaden en ny rapport av en internationell forskargrupp som visar på enbart negativa effekter av alkoholkonsumtion på ischemisk hjärtsjukdom, stroke och andra hjärt-kärlsjukdomar. Tidigare har man trott att alkohol i låga eller måttliga doser kan skydda mot hjärt-kärlsjukdom, men så är alltså inte fallet enligt forskarna.

Under ett riksdagsseminarium pekade ordförande Anders Åkesson på att det här är viktig kunskap för allmänheten, men särskilt för personer som lever med hjärt-kärlsjukdomar. - Vi vill se bättre förutsättningar för hälso- och sjukvården att behandla risk- och missbruk och arbeta enskilt mot varje person i den här frågan. Med tanke på slutsatserna i rapporten finns det anledning för våra politiker att förstärka arbetet mot högt blodtryck orsakat av alkoholkonsumtion, säger Anders Åkesson.

Stärkt vård för hjärtkärl- och lungpatienter på agendan i Almedalen

Under Almedalsveckan deltog riksförbundet i ett antal seminarier och rundabordsamtal för att lyfta medlemmarnas viktigaste frågor. Ett seminarium handlade om bristande uppföljning i primärvården och vem som hjälper hjärtinfarktpatienter att nå behandlingsmålen. Riksförbundet har sedan länge argumenterat för att sekundärpreventionen för hjärtpatienter måste stärkas och för det behövs en bättre primärvård.

Hur skapar vi ett samhälle där KOL-drabbade får rätt vård och dödsfallen minskar? Det var frågan på ett annat seminarium där en av slutsatserna är att KOL-vården måste prioriteras högre för att hitta fler patienter med sjukdomen.

Andra frågor som diskuterades var implementering av riktlinjer och hur vi kan upptäcka förmaksflimmer tidigare.

Anders Åkesson och Christine Cars-Ingels presenterade bland annat Flimmerrapporten 2023 under Almedalsveckan.

Under Pride-paraden i Stockholm fick riksförbundets ordförande Anders Åkesson en pratstund med statsminister Ulf Kristersson.

Riksförbundet HjärtLung deltog i Pride-paraden

Syftet var att belysa en av våra viktigaste frågor – att alla boende i Sverige ska erbjudas en jämlik och personcentrerad vård. Oavsett kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller ekonomisk status. Medverkade gjorde ordförande Anders Åkesson, generalsekreterare Christine Cars-Ingels och kommunikatör Tove Forsberg.

Opinionsarbete som leder till förändring, forts

Borsta bort skillnaderna i munhälsan

I en ledare den 21 december 2023 i SvD-bilagan Hälsoportalen argumenterar riksförbundets förbundsordförande Anders Åkesson för ett jämlikt tandvårdssystem. Han skrev bland annat att det finns tydliga socioekonomiska skillnader, där personer med lägre utbildningsnivå har en sämre tandhälsa. Ett jämlikt tandvårdssystem ska kunna ge förutsättningar för alla att kunna förebygga och på bästa sätt ta hand om sina tänder. Dagens högkostnadsskydd innebär en alltför hög tröskel för socioekonomiskt utsatta grupper. "Ingen ska behöva låna pengar för att ha råd med tandvård."

Stress – en förbisedd riskfaktor

Den 30 juni skriver Ander Åkesson om riskerna med stress i SvD-bilagan Hälsoportalen. "Det är dags att rikta fokus på detta hot mot folkhälsan", skriver han.

"Stress påverkar många processer i kroppen som kan bidra till hjärt- och kärlsjukdom, såsom högre hjärtfrekvens, högt blodtryck och förhöjd blodleveragesförmåga. Stress kan dessutom leda till sämre självkontroll och mer rökning, sämre kost, mer stillasittande. Stress kan utlösa eller trigga en hjärtinfarkt."

"Svåra ekonomiska förhållanden gör vardagen mer påfrestande i en lågkonjunktur. Med uppsägningar och kraftigt höjda levnadsomkostnader finns det risk för att fler drabbas av hjärtinfarkt och stroke. Sjukvården var dålig på att erbjuda interventioner för att hantera stress redan innan pandemin och nu ökar behoven. Det är en olycklig ekvation där de yngre hjärtinfarktpatienterna är en särskilt utsatt grupp."

"För personer under 55 år som drabbas av hjärtinfarkt är riskfaktorer som högt blodtryck och höga blodfetter inte lika påtagliga som stress, rökning och fetma. För yngre är det ytterligare en påfrestning då det påverkar ens arbets- och familjeliv mer än om det sker vid högre ålder."

Tre förslag till förbättringar

1. Satsning i primärvården som erbjuder interventioner för att hantera stress.
2. Stresshantering till människor som redan drabbats av hjärtinfarkt.
3. Mer forskning och kunskap kring orsaker och förebyggande behandling.

Riksförbundet HjärtLung kritiserade höjd patientavgift för akutvård

Flera av landets regioner är på väg att höja akutavgiften, ett motiv är att styra bort besök.

Men alla tror inte att det är rätt väg att gå. I en intervju i TV4 säger förbundsordförande Anders Åkesson bland annat:

– Man måste ju säkerställa att det finns möjlighet att komma till primärvården istället för att söka till akut-sjukvården. Men då måste primärvården byggas ut så att människor känner sig trygga att komma dit.

Avgifterna på sjukhusens akutmot-tagning varierar mellan landets regio-

Förbundsordförande Anders Åkesson blev intervjuad i TV4 om de höjda patientavgifterna.

ner. Dyrast är det i Västernorrland där ett besök kostar 550 kronor, medan det i de billigaste regionerna endast kostar 200 kronor. Nu planerar flera regioner att höja akutavgiften,

dels för att få in mer pengar, dels som i Västra Götaland med ambitionen att försöka minska antalet onödiga besök, något riksförbundet alltså är kritiskt till.

Debattartiklar under året

DEBATTARTIKLAR I DAGENS MEDICIN

"Nära vård kräver en medicinskt ansvarig för rehabilitering (mar) i varje kommun"

Det ska inte längre vara valfritt för kommunerna att ha en medicinskt ansvarig för rehabilitering (mar) anser förbundsordförandena Ida Kåhlin, Cecilia Winberg och Anders Åkesson i Dagens Medicin.

"KOL-vården når inte patienterna"

Lång tid till diagnos, utebliven rökavvänjning och för liten kunskap om sjukdomen. Nu måste regionerna ta fram en åtgärdsplan, skriver Anders Åkesson i Dagens Medicin.

"En angiverilag underminerar förtroendet för vårdssystemet"

Sjukvårdspersonal ska inte behöva anmäla patienter på migrationspolitiska grunder. Stoppa angiverilagen nu", skriver Riksförbundet Hjärt-Lungs ordförande Anders Åkesson tillsammans med ett flertal patientorganisationer i Dagens Medicin.

"Alla regioner bör införa systemet med frivilliga livräddare"

Det är dags att alla regioner i Sverige följer internationella riktlinjer för hjärt-lungräddning och inför systemet med sms-livräddare, som har stöd i forskning, skriver Anders Åkesson, Stefan Jutterdal och David Fredman i Dagens Medicin.

"Förmaksflimmer behöver hittas tidigare"

Ge alla personer med misstänkt förmaksflimmer möjlighet att låna hem EKG-utrustning för undersökning av hjärtat under längre tid, föreslår Anders Åkesson, ordförande för Riksförbundet HjärtLung i Dagens Medicin.

"Anmälningssplikt skulle urholka rätten till vård"

Ett system där patienter riskerar att bli angivna på grund av sin juridiska status vore ett brott mot människovärdesprincipen, skriver Anders Åkesson i Dagens Medicin.

"Psykiatrin bör anställa allmänläkare"

Att människor med allvarlig psykisk sjukdom lever kortare liv beror främst på hjärt-kärlsjukdom, skriver Anders Åkesson, Riksförbundet Hjärt Lung, och Lennart Lundin, Schizofreniförbundet i Dagens Medicin.

DEBATTARTIKLAR I ALTINGET

"Patienterna har inte råd att vänta på att hjärtsjukvården blir likvärdig i hela landet"

SKR behöver stiga fram och ta ett helhetsgrepp om hjärtsjukvården så att den blir mer jämlik. Det menar Anders Åkesson, förbundsordförande för Riksförbundet HjärtLung i en debattartikel i Altinget.

"Att förbättra den ojämlika hjärtsjukvården är en fråga om liv och död"

Liksom strategin för cancer satte strålkastarljuset på cancervården, behöver nu samma grepp tas om hjärtsjukvården. Det skriver Anders Åkesson, förbundsordförande i Riksförbundet HjärtLung i Altinget.

"Satsa på stressinterventioner i primärvården"

Redan innan pandemin var vården dålig på att erbjuda interventioner för att hantera stress. I rådande lågkonjunktur med svåra ekonomiska förhållanden som gör livet mer påfrestande, riskerar fler människor att drabbas av stressutlöst hjärtinfarkt. Det skriver Erik Ohlsson, psykolog och docent vid Uppsala universitet

och Anders Åkesson, ordförande för Riksförbundet Hjärtlung i Altinget.

DEBATTARTIKLAR I AFTONBLADET

"Luftföroreningar tar liv – skärp reglerna"

När 7 000 svenskar dör i förtid måste Sverige driva på i EU, skriver miljöforskare och patientföreningar tillsammans i Aftonbladet.

"Patienterna har inte tid att invänta statlig vård"

Debattartikel i Aftonbladet tillsammans med Anna Nilsson Vindefjärd, generalsekreterare Forska!Sverige och Anders Åkesson, Riksförbundet HjärtLung.

ÖVRIGA DEBATTARTIKLAR

"Dags att uppdatera miljömål och gränsvärden för luftföroreningar"

Trots Sveriges relativt goda luftkvalitet kostar dålig luft samhället 168 miljarder kronor varje år. WHO:s nya, skarpare riktlinjer för luftkvalitet ger anledning för Sverige att skärpa miljömålet "frisk luft" och den svenska luftkvalitetsförordningen som styr gränsvärden för luft, menar företrädare för Astma- och Allergiförbundet, Hjärt-Lungfonden och Riksförbundet Hjärtlung i Aktuell hållbarhet.

"Täpp till kryphålen för länder som göder antibiotikaresistensen"

Utan antibiotika riskeras den moderna sjukvården och många liv att gå förlorade. Sverige bör som ordförandeland i EU leda en internationell kraftsamling mot antibiotikaresistens, skriver Anders Åkesson, Riksförbundet HjärtLung, Håkan Hedman Njurförbundet och Margareta Haag Nätverket mot Cancer i Göteborgs-Posten.

Pressmeddelanden

2023-01-19 05:05

Många ännu i väntan på nytt hjärta

Efter ett halvår med de nya reglerna för organdonation finns det fortfarande en brist på organ och vävnader i Sverige. Den 1 januari 2023 stod 27 personer i Sverige i aktiv väntan på få ett hjärta transplanterat, 39 personer väntade på en eller två lungor, enligt Scandiatransplants årsrapport.

– Utöver att man registrerar sig i donationsregistret är det också viktigt att vi berättar för våra närstående hur man vill ha det, säger Anders Åkesson, förbundsordförande för Riksförbundet HjärtLung.

2023-02-01 05:00

Sjukdomarna som kommer med ett för högt blodtryck

Ett för högt blodtryck ökar risken för en rad allvarliga sjukdomar och tillstånd som hjärtsvikt, hjärtinfarkt stroke och njursvikt.

Varannan person med högt blodtryck vet inte om det och får därmed ingen behandling.

– Enligt ledande professionsföreträdare skulle sannolikt mer än tusen liv varje år räddas om fler kände till att de har ett högt blodtryck. Många skulle undvika hjärt-kärlsjukdom som hjärtinfarkt och stroke, säger Anders Åkesson, förbundsordförande för Riksförbundet HjärtLung.

2023-03-14 10:00

Även lite alkohol kan vara skadligt för blodtryck och hjärta

En ny rapport av en internationell forskargrupp om alkoholens betydelse för högt blodtryck och hjärt-kärlsjukdom visar på enbart negativa effekter av alkoholkonsumtion på ischemisk hjärtsjukdom, stroke och andra hjärt-kärlsjukdomar. När det gäller risken för högt blodtryck, finns det ingen säker alkoholkonsumtionsnivå som ger skyddande effekt på lång sikt.

2023-05-09 05:30

Mörkertal och nya metoder för tidigare diagnos: Flimmerrapporten 2023

Riksförbundet HjärtLung släpper idag Flimmerrapporten 2023, som sätter ljuset på folksjukdomen förmaksflimmer – en av de vanligaste riskfaktorerna bakom stroke. Idag lever uppskattningsvis 127 000 personer med förmaksflimmer i Sverige utan att veta om det. Det finns dock effektiva, förebyggande insatser och metoder att tillgå och om förmaksflimmer upptäcks i tid är det möjligt att sätta in behandling.

2023-06-27 06:00

HjärtLung i Almedalen: "Sverige behöver en nationell hjärtstrategi"

Liksom strategin för cancer satte strålkastarljuset på cancervården, behöver nu samma grepp tas om hjärtsjukvården.

– Under de senaste åren har vi sett en utveckling mot en mer sammanhållen vård vid hjärtsjukdom. Målet är att vårdkedjan från det akuta skedet till en god eftervård ska hänga ihop för patienten när en allvarlig hjärthändelse inträffar. Vi inom Riksförbundet HjärtLung har varit pådrivande i den utvecklingen, men vi ser fortfarande tydliga brister, säger Anders Åkesson, förbundsordförande Riksförbundet HjärtLung.

Bristerna syns i hjärtsjukvårdens kvalitetsregister Swedeheart vars kvalitetsindex speglar insatser i hela vårdkedjan, från det akuta omhändertagandet till eftervården. Skillnaderna mellan svenska sjukhus är oacceptabelt stora.

2023-08-29 16:36

"Oroande att hjärtsvikt ökar bland unga – tidig upptäckt livsviktig"

Hjärtsvikt är en allvarlig sjukdom och avgörande för hur hjärtsvikten utvecklas är att rätt behandling sätts in i ett tidigt skede. Oförklarlig andfåddhet och nyttillkommen uttalat dålig kondition bör väcka misstankar och leda till vidare utredning. Forskning visar att det blivit vanligare att yngre personer drabbas.

– Det är oroande att hjärtsvikt ökar bland unga. Behovet av tidig upptäckt av hjärtsvikt är livsviktigt. Vården vid hjärtsjukdom har förbättrats under tiotals år, men nu ser vi också tydligt behovet av en nationell strategi för hjärtvården. Vi ser att hjärtvården är ojämlig över landet samtidigt som forskningen ökat möjligheten till att god behandling och diagnostik. Vi vet vidare att det förebyggande arbetet måste prioriteras, säger Anders Åkesson, förbundsordförande Riksförbundet HjärtLung.

2023-09-13 15:07

"Ingen satsning på nationell plan för hjärtsjukvården"

- Vi kan konstatera att det inte blir någon satsning på en nationell plan för hjärtsjukvården, vilket vi inom Riksförbundet HjärtLung efterfrågat. Detta är olyckligt, då den senaste rapporten från Swedeheart visar på stora skillnader i hjärtsjukvården över landet. Ett ökat fokus på hjärtsjukvården behövs för att komma till rätta med de brister vi ser, säger Anders Åkesson, förbundsordförande Riksförbundet HjärtLung.

2023-09-21 09:40

Anders möter Acko: ställ dina frågor till sjukvårdsministern

Nu startar Riksförbundet HjärtLungs samtalsserie "Anders möter", där förbundsordförande Anders Åkesson träffar personer intressanta för människor med hjärt-, kärl- och lungsjukdom och för deras närstående. Först ut i serien är sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson (KD) som berättar om sin egen resa i sjukvården och svarar på frågor från seminariedeltagarna.

Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson (KD) medverkade i samtalsserien "Anders möter" med Anders Åkesson.

2023-09-29 05:05

Grattis Dalarna! Ny medlem i systemet för sms-livräddare

På Världshjärt dagen 29 september välkomnar vi Dalarna till systemet för sms-livräddare. Systemet larmar frivilliga livräddare i närheten av den som drabbats av hjärtstopp och visar var närmaste hjärtstartare finns. Ny forskning visar att sms-livräddare ökade 30-dagarsöverlevnaden efter hjärtstopp med 22 procent. Systemet med sms-livräddare är något som Riksförbundet HjärtLung under många år arbetat för att regionerna ska ansluta sig till. Allt fler ansluter sig nu. I går kom beskedet att Dalarna också ansluter sig. Den 1 januari 2024 blir Region Dalarna tillsammans med Region Skåne den trettonde respektive fjortonde regionen att ansluta till systemet.

2023-10-12 10:53

"Välfärdsbrott hotar våra välfärdssystem"

Nyligen uppgav Ekobrottsmyndigheten för Sveriges Radios Ekot att de började se tecken på att kriminella gäng driver vårdcentraler och vaccinationsmottagningar.

Välfärdsbrott hotar i grunden våra solidariska välfärdssystem och måste stävjas.

– För oss som patientföreträdare är detta mycket oroande att höra. Vi är tacksamma att regeringen nu kallar till sig företrädare från exempelvis Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att lyfta frågan. Vi ser dock att vi alla har såväl en skyldighet som möjlighet att påverka så att denna utveckling kan brytas, säger Anders Åkesson, förbundsordförande Riksförbundet HjärtLung.

2023-11-23 13:24

Polis räddade polis – de är Årets hjärt-lungräddare 2023!

Polismannen Joachim Björk skulle springa ett andra varv i terrängbanan när han drabbades av plötsligt hjärtstopp. I närheten fanns kollegan Rebecca Augustin som startade HLR och larmade 112. Sms-livräddarna Tomas Eriksson och Andreas Qvick fick larmet och tog med sig hjärtstartare. Räddningstjänsten var på plats bara någon minut efter sms-livräddarna. Tillsammans fick man igång Joachims hjärta och räddade hans liv.

2023-12-06 11:45

Riksförbundet HjärtLung: En av fyra väntar över tre år på KOL-diagnos

I dag släpper Riksförbundet HjärtLung rapporten "En bortglömd folksjukdom", om situationen för patienter med kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL). Trots att KOL är den fjärde vanligaste dödsorsaken i Sverige är sjukdomen nästan osynlig i den svenska hälso- och sjukvårdsdebatten. Rapporten belyser vilka åtgärder och prioriteringar som krävs för att ge patienter den vård de behöver.

KOL-rapporten och Flimmerrapporten

I **KOL-rapporten respektive Flimmerrapporten 2023** framgår det att vården inte når patienterna och att många får leva med en upptäckt diagnos. Men det finns goda exempel som kan leda till förbättrad vård.

KOL-rapporten 2023.

KOL-vården når inte patienterna visar ny KOL-rapport

Under ett riksdagsseminarium lanserades rapporten "En bortglömd folksjukdom" om KOL, kroniskt obstruktiv lungsjukdom. Cirka 400 000 – 700 000 personer har KOL, men långt ifrån alla har fått en diagnos.

I rapporten ingår en medlemsundersökning som visar att när du söker dig till vården med symtom på KOL kan diagnosen dessutom dröja. En fjärdedel av riksförbundets medlemmar med KOL har fått vänta tre år innan de fick en diagnos, trots att de sökt vård för sina symtom. När du väl har fått en diagnos har du 50 procents chans att få tillräckligt med information och kunskap om din sjukdom och hur den påverkar livet. Är du rökare har du också 50 procents chans att få ett erbjudande om rökavvänjning, den viktigaste åtgärden om man har diagnosen. Trots att sjukdomen är den fjärde vanligaste dödsorsaken

i Sverige präglas KOL-vården av låg prioritet, omfattande underdiagnostik och bristande uppföljning.

Under seminariet presenterade riksförbundets generalsekreterare Christine Cars-Ingels den nya KOL-rapporten tillsammans med Anders Åkesson. Slutsatsen är att KOL-vården inte når patienterna med livsnödvändig information och kunskap.

Caroline Stridsman, registerhållare Luftvägsregistret, visade statistik från Luftvägsregistret och konstaterade att flera regioner behöver bli bättre på att registrera statistik för att vi ska veta hur det går för KOL-patienter.

Nikolaos Pournaras, specialist allmänmedicin, vårdutvecklare lung- och allergisjukdomar, beskrev hur certifierade KOL-mottagningar ger bättre vård, men att regionerna tycker att det är för kostsamt. Riksförbundet anser att antalet certifierade mottagningar behöver öka, men utvecklingen har de senaste åren gått åt andra hållet.

KOL-sköterskan Eva Lindqvist och fysioterapeuten Robert Häger berättade hur de hittat ett så pass framgångsrikt arbetssätt i KOL-teamet på Capio Orust att ambulanspersonal undrar var KOL-patienterna har tagit vägen. Christina Wandt, som lever med KOL, berättade slutligen att hennes önskan för framtiden är patientutbildning i grupp där man även kan byta erfarenheter med andra i samma situation.

I Dagens Medicin publicerades debattartikeln "KOL-vården når inte patienterna" baserad på riksförbundets unika undersökningsresultat bland medlemmar med KOL. I artikeln konstateras att människor med KOL inte vet hur de ska sköta sin kroniska sjukdom, mår sämre än vad de skulle göra om de hade fått rätt vård, samt åker tur och retur in på sjukhus. Därför uppmanas alla regioner att kartlägga hur de arbetar med KOL och ta fram en åtgärdsplan för att höja statusen utifrån vårdförlopp och riktlinjer.

Det finns omfattande kunskap om hur en bra KOL-vård bör se ut. Rapporten pekar ut fyra viktiga åtgärdsområden:

- 1. Bättre stöd till KOL-patienter** genom strukturerat omhändertagande, patientutbildning och regelbunden uppföljning av behandling med en fast vårdkontakt.
- 2. Prioritera interprofessionellt samarbete**, KOL är en komplex sjukdom som kräver kompetens från flera yrkesgrupper som arbetar i ett team tillsammans med patienten.
- 3. Satsa på fler certifierade KOL-mottagningar** för att kvalitetssäkra KOL-vården i hela landet. Vid mottagningarna finns den samlade kompetensen som krävs för att möta sjukdomens svårighetsgrad och patientens behov.
- 4. Insatser för att höja kunskapen om sjukdomen**, särskilt behöver kunskapen inom vården öka om de allvarliga sjukdomstillstånd akuta försämringsepisoder i KOL leder till.

Flimmerrapporten visar: 127 000 personer har inte fått en diagnos

Flimmerrapporten 2023 ger en lägesbild av mörkertalet för förmaksflimmer i regionerna. På grund av kraftig underdiagnostik uppskattas antalet drabbade utan diagnostiserat förmaksflimmer vara 127 000 personer i Sverige. Lägst beräknat mörkertal har Gotland, Halland och Norrbotten, medan Blekinge, Kalmar, Kronoberg och Jönköping klarar sig sämst.

Allvarlig sjukdom som kan behandlas

Förmaksflimmer är en allvarlig men behandlingsbar sjukdom, där hjärtats elektriska signalsystem är i oordning. Hjärtat rusar och slår hårt och fort. Pulsen är ofta oregelbunden. Risken att drabbas ökar tydligt med stigande ålder och män drabbas i högre utsträckning än kvinnor.

För patienterna är det avgörande att få en tidig diagnos och behandling, men dessvärre kan väntan bli lång. En ny undersökning bland våra medlemmar med förmaksflimmer visar att hela fyra av tio fått vänta mer än ett år från första symtom till diagnos och var tionde person väntade mer än fem år innan en diagnos var fastställd.

– Så kan vi inte ha det, skrev förbundsordförande Anders Åkesson i en debattartikel i Dagens Medicin i maj och efterlyser att fler ska få låna hem EKG-utrustning och att riktade hälso-samtal till riskgrupper måste utvecklas. Fler måste även få en patientutbildning.

Flimmerrapporten fick stor spridning och uppmärksammades bland annat i TV4 Nyhetsmorgon och i Aftonbladet. Ett antal föreningar skrev också insändare i lokaltidningar.

Flimmerrapporten 2023.

Riksförbundet i media och på digitala plattformar

Vi syns i olika media

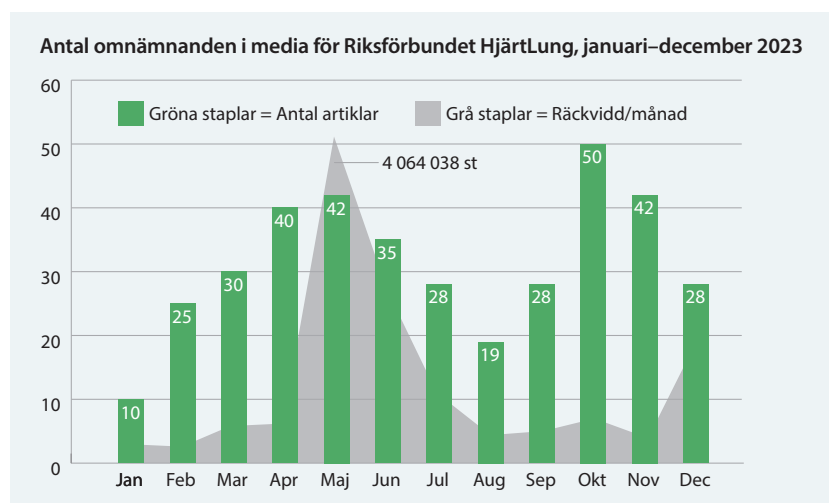
Riksförbundet har haft debattartiklar införda i Aftonbladet, Dagens Medicin, Göteborgs-Posten, Altinget, Aktuell hållbarhet och Dagens Samhälle. Tillsammans med läns- och lokalföreningar har riksförbundet haft debattartiklar i lokalpressen i hela Sverige. Vi har även syns och hörts i SVT, TV4 och Sveriges Radio med frågor kring hjärt-lungräddning, sms-livräddarsystemets införande i olika regioner samt behovet av att fler ska få tillgång till hjärtstartare vid plötsligt hjärtstopp utanför sjukhus.

Riksförbundet omnämndes 377 gånger

Vår leverantör av mediaartiklar visar att Riksförbundet HjärtLung och

våra föreningar omnämnts 377 gånger i nyhetsartiklar i tryckt och digital form under 2023.

Flest omnämningen publicerades i oktober och november under Lungmånaden.

hjärt-lung.se – information, kunskap och inspiration

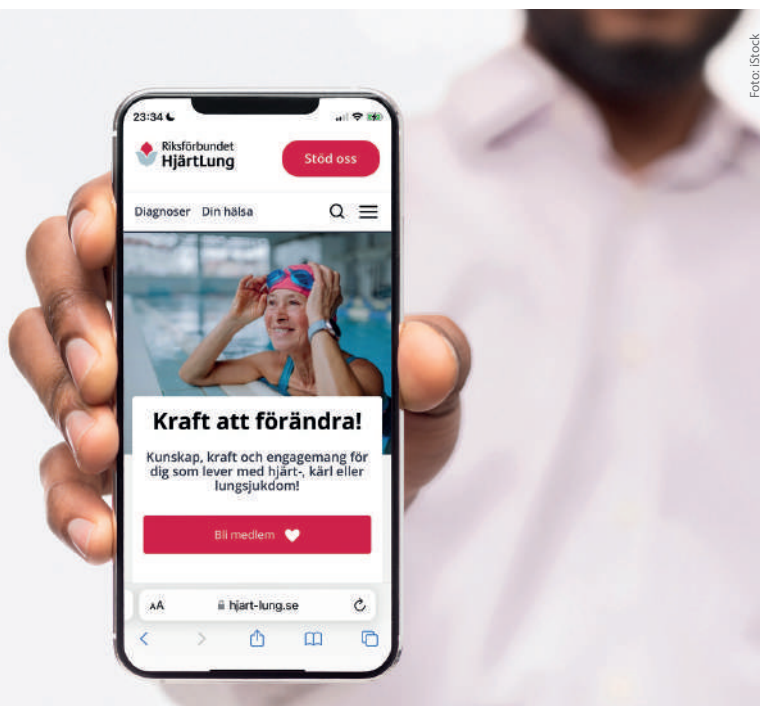

Foto: iStock

Hemsidan **hjärt-lung.se** har fått ett ansiktslyft och blivit enklare att orientera sig på.

Hemsidan får allt fler besökare

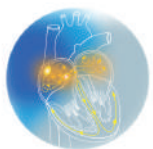
På riksförbundets hemsida **hjärt-lung.se** finns information om diagnoser, nyheter om de aktiviteter, frågor och projekt vi driver och stöd till våra föreningar på våra föreningssidor.

Under 2023 har vi genomfört ett ansiktslyft på hemsidan samt gjort ett inledande SEO-arbete vilket lett till att webbplatsen rankar högre och får allt fler klick från sökmotorerna.

hjärt-lung.se riktar sig allmänheten, vården och våra föreningar

Hemsidan riktar sig till människor med hjärt-, kärl- och lungsjukdom och deras närstående, till allmänheten och till styrande inom hälso- och sjukvården.

Hemsidan har ingångar riktade till vården, till en hälsointresserad allmänhet och en egen ingång med information till våra föreningar.

Förmaksflimmer

Förmaksflimmer ger ofta symptom som hjärklappning, andfåddhet och trötthet, men en tredjedel har inga symptom.

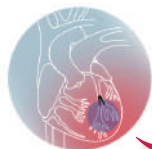
Läs mer om förmaksflimmer →

Högt blodtryck

Ett för högt blodtryck ökar risken att drabbas av allvarliga sjukdomar som stroke, hjärtsvikt, njursvikt och hjärtinfarkt.

Läs mer om högt blodtryck →

Hjärtinfarkt

Akut hjärtinfarkt orsakas oftast av en blodpropp i hjärtats kranskärl, vilket gör att blod- och syretillförseln stoppas.

Läs mer om hjärtinfarkt →

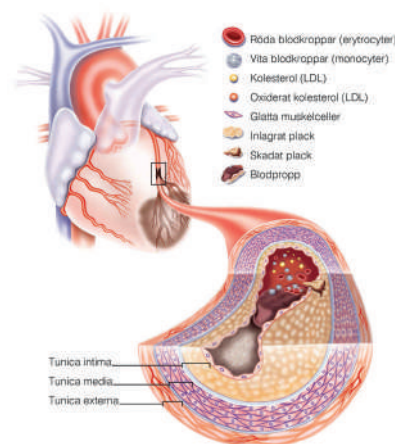
Under **Din hälsa** får läsaren kunskap om vilka områden som är viktiga för hälsan. Man får också inspiration till livsstilsförändringar och konkreta förslag och på hur man kan ta hand om sig med hjälp av Riksförbundets aktiviteter.

Under **För vården** hittar vårdprofessionen våra patientutbildningar och hur de kan använda oss som bollplank och kunskapskälla i såväl den dagliga vården som i forskning.

Välbesökta diagnossidor

Diagnossidorna om högt blodtryck, hjärtinfarkt, förmaksflimmer och KOL är några av våra mest besökta.

På sidan om **hjärtinfarkt** kan man till exempel få svar på vad händer vid en hjärtinfarkt, vilka orsakarna är, vilka skador som kan uppstå och att det är livsavgörande att snabbt få behandling.

På diagnossidan **Hjärtinfarkt** finns förklarande texter och informativa illustrationer som ger svar på de flesta frågor. Här får man veta mer om vilka symtom som män och kvinnor ska vara uppmärksamma på, när man ska söka akut vård och vilken behandling som kan bli aktuell.

Bilden visar en akut hjärtinfarkt som oftast orsakas av en blodpropp i hjärtats kranskärl, vilket gör att blod- och därmed syretillförseln förhindras.

Illustration: Karin Lodin.

Diagnossidorna om bland annat förmaksflimmer, högt blodtryck och hjärtinfarkt är välbesökta.

Kommunikation via sociala medier och nyhetsbrev

Sociala medier

Riksförbundet HjärtLungs ambition är att nå ut brett med information till flera målgrupper – politiker, hälso- och sjukvårdspersonal, beslutsfattare inom vården samt allmänheten och våra egna medlemmar. Vi arbetar långsiktig för att bygga upp en bred följarbas på våra sociala medieplattformar och våra konton växer i en stadig takt.

Antal följare på Riksförbundet

HjärtLungs kanaler:

- Facebook: 15 381
- Youtube: 1 790
- Instagram: 1 201
- LinkedIn: 268
- X (f.d. Twitter): 575

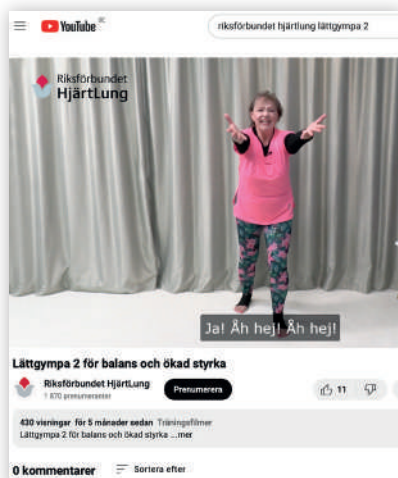
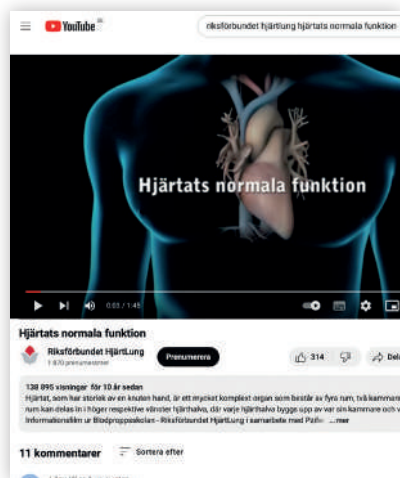
Under 2023 hade vi en räckvidd på 740 000 för vårt Facebook-konto och 60 000 för vårt Instagram-konto.

Digitalt nyhetsbrev till alla medlemmar

Vårt digitala nyhetsbrev, som skickas ut en gång i månaden, är en av våra viktigaste informationskällor för våra medlemmar. Här får de aktuell information om Riksförbundet HjärtLungs aktiviteter, information om ny kunskap inom området hjärt-, kärl- och lungsjukdom samt hur vi lyfter patienternas frågor i vårddebatten.

Genom nyhetsbrevet får medlemmarna bland annat möjlighet att:

- Anmäla sig till digitala träningspass och utbildningar.
- Ta del av vår verksamhet kopplade till olika teman som till exempel hjärt-lungräddning.
- Få information om våra kampanj-månader.
- Läsa mer om forskning och nya rön.
- Bli inbjudna till intressanta föreläsningar.

På vår Youtube-kanal har vår mest sedda film "Hjärtats normala funktion" visats 136 000 gånger. Där finns också träningsfilmer med qigong, lättgympa och medicinsk yoga. Alla träningspass är anpassade för personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom.

Värvning, insamling och marknadsföring

Medlemsvärvning, insamling och marknadsföring är viktiga och ständigt pågående aktiviteter.

Ju fler medlemmar vi är, desto större möjlighet har vi att påverka och ge alla som lever med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ett längre och rikare liv.

Värvning

Riksförbundet HjärtLung är en av Sveriges största patientorganisationer med närmare 35 000 medlemmar och 170 föreningar över hela landet. Med varje ny medlem ökar våra förmåga att påverka, förändra och förbättra.

Under hösten erbjöd vi kostnadsfritt medlemskap under oktober och november för de som blev nya medlemmar det kommande året. Vi genomförde även en framgångsrik medlemsvärvtävling bland våra föreningar, där de 10 föreningar som värvade flest medlemmar tävlade om fina priser. Kampanjen blev mycket lyckosam och gav närmare 600 nya medlemmar på en månad!

Vi gjorde två återvärvningskampanjer under 2023. På våren kontaktade föreningarna medlemmar som inte betalt sin medlemsavgift och på hösten tog förbundskansliet kontakt med tidigare medlemmar och erbjöd dem medlemskap för resten av 2023 och hela 2024 samt en Sverigelott om de åter gick med i riksförbundet.

Värvningsmaterial

Under året har allt värvningsmaterial anpassats till vår nya grafiska profil. Tipsbladet Att värva medlemmar hjälper föreningarna att planera och genomföra värvningsinsatser. Det finns även en mängd andra produkter som föreningarna kan använda.

Genom särskild finansiering för detta år har föreningar kostnadsfritt kunnat producera en folder som beskriver den lokala föreningen och dess aktiviteter. Foldern kan användas när föreningen värvar medlemmar.

Våga fråga en vän

Genom kampanjen "Våga fråga en vän" vill vi få våra medlemmar att engagera sig och värva en vän. Som tack får man en Sverigelott. Kampanjen har regelbundet återkommit på hemsidan, som annons i Status och i nyhetsbrev.

Insamling

Insamling är en förutsättning för att Riksförbundet HjärtLung ska kunna fortsätta sitt viktiga arbete. Det är tack vare gåvor som vi kan fortsätta att sprida kunskap, stödja forskning och föra ett opinionsarbete som förbättrar vården för våra målgrupper.

På vår webbplats har vi en ny sida, **Så gör du skillnad**, där vi redovisar vad pengarna går till som vi samlar in.

På sidan Öppenhet och transparens

förklarar vi hur man på ett tryggt sätt kan ge pengar till riksförbundet. Vårt insamlingsarbete kontrolleras av Giva Sverige och Svensk insamlingskontroll.

Under året har vi tagit fram en plan, en så kallad givarresa, i syfte att stärka relationen till och öka engagemanget hos våra givare. Vi har analyserat och kartlagt givarresan och tagit fram en budskapsplattform för insamling. På vår hemsida under rubriken **Stöd oss** har vi utvecklat sms-kommunikationen med givare och förenklat möjlighet att ge en swishgåva eller att bli månadsgivare.

Kampanjer

Under det gångna året har vi lagt stort fokus på vårt insamlingsarbete och bland annat tagit hjälp av insamlingsverktyget Adeo. Vi har använt inlägg och annonser i sociala medier, nyhetsbrev samt direktutskick via sms för att nå ut med kampanjerna.

Under Alla hjärtans dag kunde man skicka en hjärt-hälsning till en vän och samtidigt skänka en gåva till vår verksamhet. Inför påsken och sommaren hade vi liknande kampanjer.

Framåt hösten startade vårt arbete med kampanjen "Varje dag slutar 25 hjärtan att slå", där vi lyfte vårt arbete med hjärt-lungräddning och utbildning av HLR-instruktörer. Tillsammans med kommunikationsbyrån Kroon & Nordlinder utformades kampanjens budskap och den 29 november sjösattes den. Inför julen var budskapet "På julaften slutar 25 hjärtan att slå" och vi planerar att använda samma budskapsplattform för att utveckla kampanjer under 2024.

Kampanjen "Varje dag slutar 25 hjärtan att slå" visades i sociala medier, nyhetsbrev och som direktutskick via sms.

Testamenteskuvertet "Tänk framåt!" och broschyren om arv och testamenten.

Kampanjen "Kraft att förändra" lanserades under 2023.

Övriga insamlingskampanjer under året har varit Hjärtemånaden, Mors dag, Påsk, Sommar, Giving Tuesday, HLR-veckan, Lungmånaden och Jul.

Annonsering under året

För att få fler att bli månadsgivare, ge minnesgåvor eller tänka på oss när man upprättar sitt testamente har vi annonserat i vår medlemstidning Status där vi bladat in inbetalningskort och månadsgivarblankett. Under året har vi också annonserat i Dagens Nyheter, Memento, ICA Kuriren, Hemmets Journal samt Seniorens.

För att locka nya givare har sociala medier varit den främsta kanalen medan e-post eller sms har varit mest framgångsrikt för att nå befintliga givare och egna medlemmar.

Folkspel

Riksförbundet HjärtLung är medlem i Folkspel, föreningslivets eget lotteribolag som drivs helt utan privata vinstintressen. Under det senaste året blev överskottet till Riksförbundet HjärtLung 2 090 000 kronor. Vi annonserar Folkspels produkter Bingolotto och Sverigelotten i vår medlemstidning Status, i våra sociala medier och i nyhetsbrev.

Humanfonden

Riksförbundet HjärtLung är en av förmånstagarna i Humanfonden i Swedbank. Personer som investerar i fonden skänker 2 procent av sitt sparande till en organisation som de själv väljer. Vårt bidrag från Humanfonden var hela 607 423 kr för 2023. Vi annonserar för Humanfonden i vår medlemstidning Status.

Testamente

Testamenten är en viktig del i riksförbundets finansiering. Vi får allt fler frågor om testamenten och hur man på bästa sätt kan testamentera en gåva till oss. Ett testamenteskuvert "Tänk framåt" med en informationsbroschyr om testamentesskrivning samt färdiga mallar är framtaget och går att beställa kostnadsfritt.

Vi lägger stor vikt vid att hantera testamentesärenden och tillgångar på ett varsamt och respektfullt sätt. Som medlem i Giva Sverige, branschorganisationen för tryggt givande, följer riksförbundet de etiska och juridiska riktlinjerna för hantering av testamentsgåvor. Vi innehar också 90-konto, vilket innebär att vi kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll.

Marknadsföring

En stor organisation som Riksförbundet HjärtLung behöver kunna tala med en röst för att nå ut med sitt budskap. Vår vision är att personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ska ha ett bra liv. Vi har kunskapen, erfarenheten och kraften att förändra livet och förbättra vården för våra medlemmar. Under året sjösattes därför ett stort kommunikationspaket med en ny varumärkesplattform och kommunikationsstrategi för att förtydliga vilka vi är och vad vi står för.

Vårt informationsmaterial har uppdaterats under året med ett enhetligt budskap och en tydlig grafisk profil. Ett liknande arbete har gjorts på våra digitala plattformar som hemsidan, nyhetsbrev och sociala medier. Våra lokalföreningar har fått information och stöd för att kunna presentera riksförbundet och det arbete vi gör för att förbättra livskvaliteten för våra patientgrupper.

Samarbeten och nätverk som vi ingår i

Samarbete med och medlemskap i andra organisationer

Riksförbundet HjärtLung är medlem i Funktionsrätt Sverige, en paraplyorganisation som samlar merparten av patient- och funktionshinderorganisationerna i landet. De bedriver intressepolitiskt arbete i flera viktiga gemensamma frågor med fokus på funktionsrätt.

Riksförbundet är medlem i och samarbetar med följande organisationer:

- Arbetsgivarföreningen Fremia
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
- Effektfullt
- Folkspel
- Forum for Health Policy
- Giva Sverige
- HandikappHistoriska föreningen
- HLR-rådet
- Ideell Arena
- MyRight
- Studieförbundet ABF
- SVALO
- Svensk Insamlingskontroll
- Tobaksfakta

Vi samverkar med dessa organisationer:

- Forska!Sverige
- Leading Health Care
- Sveriges fysioterapeuter
- Sveriges Arbetsterapeuter

Som patientföreträdare

Vår förbundsordförande Anders Åkesson har utsetts till ledamot i regeringens funktionshinderdelegation av Funktionsrätt Sverige. Riksförbundet företräder även Funktionsrätt Sverige i samråd hos Socialstyrelsen, Myndigheten för Delaktighet och E-hälsomyndigheten. Vi har också egna samrådsplatser i regeringens patientråd, Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Tandvårds- och läkemedelsverket (TLV), Läkemedelsverkets patient- och konsumentråd. Vår förbundsordförande är ledamot i vårdansvarskommittén som utreder den svenska hälso- och sjukvården fram till 2025. Vi är engagerade i Patientriksdagen.

Riksförbundet har deltagit i arbetet med nationella riktlinjer för vård vid Astma och KOL och fortsatt samar-

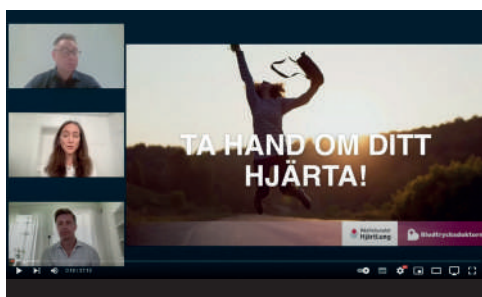
tet med kvalitetsregistren i Sverige; Ablationsregistret, Luftvägsregistret, Riksvikt, Swedeheart, Swedevox och Swedvasc. Riksförbundet medverkar i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) arbete med att utveckla ett nationellt system för kunskapsstyrning i syfte att utveckla en kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Riksförbundet deltar i arbetsgrupperna för sekundärprevention, levnadsvanor, hjärtsvikt samt lung- och allergisjukdomar.

Riksförbundet deltar i flera nordiska och europeiska samarbeten genom:

- Nordiska Hjärt- och Lungsjukas Förbund (NHL)
- Nordiska Hjärtunionen (NHU)
- European Heart Network (EHN)
- The European Lung Foundation (ELN)
- The European Federation of Allergy (EFA)
- Airways Diseases Patient's Associations
- Guard-Heart (europeiskt nätverk kopplat till Region Västerbotten)

I juni deltog vi på European Heart Network (EHN) i Mainz i Tyskland som arrangerades av The German Heart Foundation. EHN hade sin årliga generalförsamlingen där översynen av den strategiska planen för EHN 2023–2030 antogs. Även workshops och nätverkande kring prevention, forskning, insamlingsfrågor och patients röst avhandlades.

Folkspel, Sveriges Begravningsbyråer, Amber Advokater samt Blodtrycksdoktorn är exempel på företag som vi samarbetar med kring insamling och värvning.

Företagssamarbeten kring insamling/värvning

Riksförbundet HjärtLung har ett långvarigt samarbete med **Folkspel**, föreningslivets eget lotteribolag där allt överskott går tillbaka till föreningslivet. Under året har vi fördjupat samarbetet än mer då lotteriförsäljning är en viktig intäktskälla för riksförbundet. Under 2024 kommer vi att vara en av åtta lanseringsorganisationer för Joyna, Folkspels största satsning sedan Bingolotto.

Under Hjärtemånaden lanserade Folkspel en ny skraplott, "Skrapa för livet", i samarbete med riksförbundet och Hjärtebarnfonden.

I september anordnade vi ett webinarium tillsammans med Folkspel med temat hur vi kan öka riksförbundets och föreningarnas intäkter genom ökad lottförsäljning.

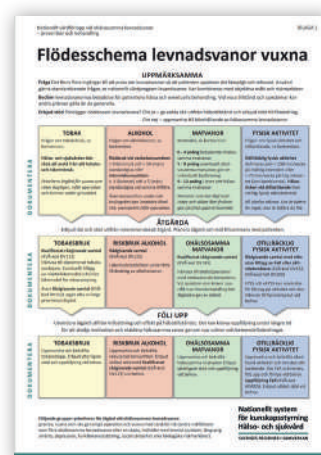
- I september hade riksförbundet ett webinarium tillsammans med **Sveriges Begravningsbyråer** och **Amber Advokater** om hur vi informerar och sprider kunskap om testamentsskrivning.
- I maj genomförde riksförbundet tillsammans med **Blodtrycksdoktorn** webinariet "Ta hand om ditt hjärta", där hjärtläkare Peter Giesecke gav värdefulla tips och råd hur man kan förbättra sin hjärthälsa.

Ny generisk modell ska stärka kunskapsstödet om levnadsvanor

Riksförbundet har medverkat i en arbetsgrupp i den nationella kunskapsstyrningen för att stärka arbetet med levnadsvanor. Arbetsgruppen, som kallas nationell arbetsgrupp för levnadsvanor, har arbetat fram en generisk modell – en vägledning – om levnadsvanor som ska användas av andra nationella kunskapsgrupper. Tanken är att de 20-talet nationella arbetsgrupper som arbetar med att ta fram den bästa kunskapen om olika diagnoser ska använda den modellen. På så sätt inkluderar alla nationella kunskapsdokument samma vetenskapligt belagda kunskap.

Riksförbundet har bistått med ett patientperspektiv utifrån våra medlemmars långa erfarenhet av kroniska sjukdomar och de utmaningar de möter med alkohol, tobak, kost och fysisk aktivitet.

Riksförbundet har även förespråkats och fått gehör för att inkludera utmaningar om hypertoni, partnerskap i vården samt att arbeta för att vården ska bli mer personcentrerad och utgå från individens perspektiv. Riksförbundet deltog på ett webinarium när modellen lanserades och berättade bland annat om levnadsvanefrågor som är viktiga för våra medlemmar.

Samarbeten och nätverk som vi ingår i, forts

Medlemmarnas erfarenheter och riksförbundets patientutbildning med i uppdaterat vårdförlopp om KOL

Sedan flera år tillbaka medverkar riksförbundet i arbetet med att sammanställa den bästa kunskapen om sjukdomen KOL, kroniskt obstruktiv lungsjukdom. Det övergripande målet med vårdförloppet är att korrekt diagnos ställs tidigt och att alla patienter med KOL erbjuds en effektiv och god vård i enlighet med nationella och internationella vård- och behandlingsriktlinjer.

Under året presenterades ett uppdaterat vårdförlopp som nu inkluderar behandlingsrekommendationer för svårt sjuka KOL-patienter. Ett vårdförlopp är ett kunskapsdokument och en metod att effektivisera en vårdkedja och beskriver vad vården bör göra baserat på bästa tillgängliga kunskap. Riksförbundets patientutbildning "Aktiv med KOL" är en del av vårdförloppet. En nulägesbeskrivning baserad på erfarenheter från våra medlemmar är också inkluderat.

Riksförbundets målsättning med arbetet var att egenvård bör betonas i större utsträckning. Målet får anses uppfyllt då det centrala flödesschemat i vårdförloppet betonar egenvård i uppföljningen. I egenvården nämns bland annat vikten av:

- Patientutbildning
- Rökvanor
- Symtombedömning
- Samsjuklighet
- Skriftlig behandlingsplan
- Samordning mellan aktörer
 - alla centrala delar i riksförbundets arbete för våra medlemmar med KOL.

Aktiv med KOL
– din patientutbildning

Anders Åkesson från riksförbundet och Mikaela Odemyr från Luftvägsregistret medverkade på registerdagen.

10-årsjubileum för Luftvägsregistret

I tio år har kvalitetsregistret Luftvägsregistret arbetat för att förbättra vården för astma- och KOL-patienter. Riksförbundet HjärtLung finns sedan många år representerade i styrgruppen och har ett nära samarbete med registret.

Under 2023 deltog riksförbundet på en registerdag för att prata om varför registret är viktigt för patienter. Företrädare från registret var med när riksförbundet presenterade KOL-rapporten "En bortglömd folksjukdom".

Årsrapporten från registret visar att det fortfarande finns stora utmaningar med vården för KOL-patienter, inte minst när det gäller den viktiga rökavvänjningen och annan så kallad icke-farmakologisk behandling som patientutbildning, symtomskattning och gångtester.

Tips och råd om syrgas- och ventilatorbehandling

– Vad gör jag om det blir strömavbrott och jag är beroende av syrgas- eller ventilatorbehandling?

Vi har fått orosrapporter från medlemmar som är i behov av syrgasbehandling och som är bekymrade över elavbrottens påverkan på deras hälsa. Bakgrunden är mediarapporter om bristande strömförsörjning och beredskap.

Riksförbundet HjärtLung har därför tillsammans med kvalitetsregistret Swedevox tagit fram Tips och råd med det viktigaste att tänka på om man drabbas av ett strömavbrott och behöver syrgasbehandling. Det kan till exempel vara bra att i god tid gå igenom med sin ventilator- eller syrgassköterska vad man ska göra.

Läs mer på riksförbundets hemsida.

Ungefär 2 500–3 000 patienter har långtidsbehandling med syrgas i hemmet och drygt 3 100 vuxna patienter är beroende av ventilator/respirator i hemmet.

Ny patientföreträdarutbildning lanserad

Riksförbundet har tillsammans med Funktionsrätt Sverige har tagit fram en patientföreträdarutbildning som syftar till att få fler och kunniga patientföreträdare som kan företräda Funktionsrätt Sverige, sina egna organisationer och andra patientgrupper på nationell, regional och lokal nivå. Utbildningen lanserades under ett seminarium med sjukvårdsministern i mars. Målet med utbildningen är att fler personer ska få kunskaper om vad det innebär att vara patientföreträdare och representera en större patientgrupp. Utbildningen är webbaserad och anpassad för företrädare på nationell, regional och lokal nivå.

Stärkt egenberedskap och sjukhusgranskningar i fokus för myndighets-samarbete

Riksförbundet har deltagit i hearings och dialogmöten med en rad myndigheter, bland andra Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg. I ett dialogmöte med Socialstyrelsen framförde riksförbundet sin syn på

vad som är viktigt att tänka på i informationen kring egenberedskap till patienter och anhöriga. Socialstyrelsen rekommenderar patienter med stabil läkemedelsbehandling under en längre tid att ha en månads beredskap i hemmet och rådfrågade patientorganisationer om deras syn på en ny sajt som lanserats.

Under ett dialogmöte med Inspektionen för vård och omsorg redogjorde IVO för sitt uppdrag och nuläget i den svenska sjukvården. Det är ett mycket ansträngt läge på akutsjukhusen och brist på disponibla vårdplatser. Ett 60-tal patientorganisationer deltog och fick ställa frågor. Riksförbundet har sedan mötet uttryckt stor oro över läget på sjukhusen via sociala medier.

Världsdagar för tuberkulos, alfa-1-antitrypsinbrist, tobak och KOL

I vanlig ordning uppmärksammade riksförbundet världsdagarna för frågor och diagnoser kopplade till vår verksamhet. "Vi kan stoppa tuberkulos" var WHO:s och riksförbundets budskap på Världstuberkulosdagen

i mars. För första gången på ett årtionde har dödsfallen i tuberkulos ökat de senaste åren. Därför uppmanades politiska ledare att öka sina ansträngningar och investera mer i kampen mot tuberkulos.

I april uppmärksammades alfa-1-antitrypsinbrist och budskapet att öka kunskapsspridningen om bristen. Alfa-1-antitrypsinbrist (AAT-brist) är en ärftlig genetisk brist som ökar risken för lung-, lever- och andra sjukdomar. Cirka en av 1 600 personer har bristen i Sverige.

Under World No Tobacco Day i maj uppmanade riksförbundet till att odla mat i stället för tobak. Tobak odlas i över 124 länder och tar upp mark som skulle kunna användas för att odla grödor, mätta miljontals människor och ge en trygg livsmedelsförsörjning.

Även världs-KOL-dagen i november uppmärksammades, inte minst genom riksförbundets Lungmånad och rapporten "En bortglömd folksjukdom" om KOL som släpptes i anslutning till Lungmånaden.

Riksförbundet HjärtLungs stöd till forskning

Översyn av forskningsstödet

Riksförbundet HjärtLung beslutade i april 2023 att inte utlysa några forskningsmedel under 2023. Detta för att under året göra en översyn över hur riksförbundet på bästa sätt framöver kan stödja forskning som bidrar till ett friskare och aktivare liv för våra medlemmar.

Ca 25 miljoner kronor i utdelat stöd de senaste 10 åren

Riksförbundet har årligen delat ut cirka 2,5 miljoner kronor och de senaste tio åren har vi gett ekonomiskt stöd till 150 forskningsstudier som kan förbättra livsvillkoren för den som lever med hjärt-, kärl- och lungsjukdom.

Riksförbundet HjärtLung – ekonomisk översikt 2023

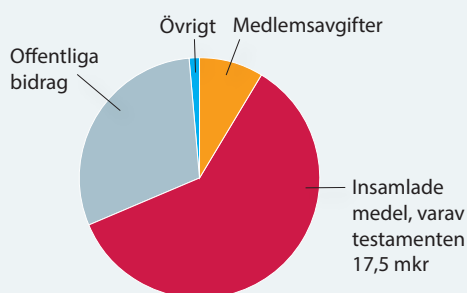
Cirkeldiagrammen visar riksförbundets intäkter och kostnader för verksamhetsåret 2023.

Intäkterna är högre än kostnaderna och årets resultat på 2 mkr har ökat det egna kapitalet något.

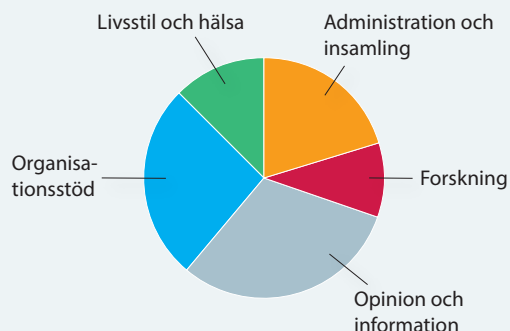
Förbundsavgifterna är den del av medlemsavgifterna som går till riksförbundet och insamlade medel är alla bidrag och gåvor från privatpersoner, företag, organisationer och stiftelser.

Kostnaderna är uppdelade efter verksamhetsområde inklusive personalkostnader och fördelade gemensamma kostnader.

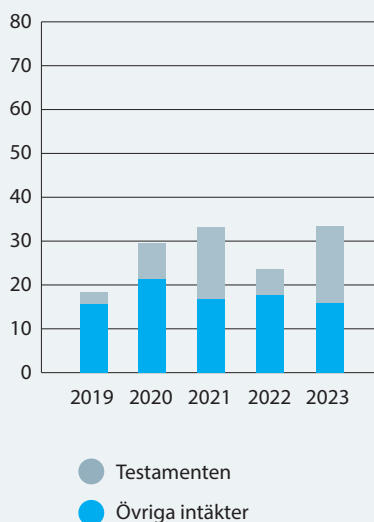
Intäkter 33,5 mkr

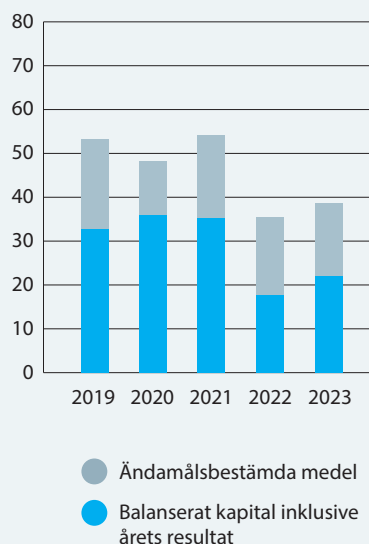
Kostnader 31,5 mkr

Verksamhetsintäkter 2019–2023, mkr

Eget kapital 2019–2023, mkr

Riksförbundet HjärtLung
Org.nr: 80 20 00– 6410

Årsredovisning 2023

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Riksförbundet HjärtLung får härmed avge årsredovisning för år 2023.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Ändamål och vision

Riksförbundet HjärtLung är en sammanslutning av föreningar för personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom i Sverige, med säte i Stockholm. Riksförbundet bildades 1939 och är en av Sveriges största patientorganisationer. Vi ska med ledning av kongressbeslut, stadgar och verksamhetsinriktning arbeta för personers med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom intressen genom opinionsbildning, livsstilsförändring och gemenskap. Vår värdegrund är allas lika värde.

Riksförbundet ska i frågor som rör personer med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom:

- erbjuda kunskap, gemenskap och stöd för livsstilsförändringar
- verka för god sjukvård och en effektiv rehabilitering och eftervård
- tillse att vård och myndigheter får del av medlemmarnas kunskap och erfarenhet.
- driva ett aktivt opinions- och påverkansarbete i samhället
- stimulera förebyggande och hälsofrämjande verksamheter
- stödja och stimulera läns- och lokalföreningarnas samt medlemsorganisationernas verksamheter
- verka för samverkan med medicinsk sakkunskap, myndigheter, organisationer och enskilda inom samhälls- och näringsliv
- stödja forskning med ett patientperspektiv
- vid behov bidra till att nya föreningar bildas.

Vår vision är att personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ska ha ett bra liv. En grundtanke i riksförbundets verksamhet är att alla människor har rätt att efter behov få bästa möjliga hälso- och sjukvård oavsett kön, ålder och var man bor.

En patientorganisation

Vi består av cirka 170 lokal- och länsföreningar över hela landet samt medlemsorganisationer. Föreningarna är egna juridiska personer men måste anta och följa de normalstadgar som riksförbundets kongress beslutar om.

Kongressen är riksförbundets högsta beslutande organ och sammanträder vart tredje år. Nästa ordinarie kongress hålls i juni 2025. Vi har under 2023 följande sju anslutna medlemsorganisationer som samlar medlemmar med en specifik hjärt-, kärl- eller lungdiagnos; Apné Sverige (sömnapné), Lungfibrosföreningen (lungfibros), Alfa-1 Sverige (lungsjukdom), Patientföreningen FH Sverige (familjärhyperkolesterolemi), Viking (hjärt och lungtransplanterade), Riksföreningen för PAH (hjärt- och lungsjukdom) samt Aorta Dissektion Föreningen Skandinavien (kärlsjukdom).

Medlemmarna i Riksförbundet HjärtLung utgörs i första hand av personer med en hjärt-, kärl- eller lungsjukdom, samt närstående till dessa personer. Enligt stadgarna kan var och en som stöder riksförbundets ändamål bli medlem i en lokalförening, medlemsorganisation eller direktmedlem i riksförbundet. Vid utgången av året hade riksförbundet totalt 33 923 (34 506) medlemmar. Antalet lokalföreningar vid årsskiftet uppgick till 136 (137) stycken. Förändringen under året beror på att en sammanslagning av två lokalföreningar, Riksförbundet HjärtLung Gällivare och Riksförbundet HjärtLung Jokkmokk. Gotlandsföreningen är både en lokal- och länsförening och ingår bland de 136 lokalföreningarna.

Samarbete med och medlemskap i andra organisationer

Riksförbundet HjärtLung är medlem i Funktionsrätt Sverige, en paraplyorganisation som samlar merparten av patient- och funktionshinderorganisationerna i landet. De bedriver intressepolitiskt arbete i flera viktiga gemensamma frågor med fokus på funktionsrätt. Vi är medlem i följande organisationer och samarbetar med i olika frågor: Arbetsgivarföreningen Fremia, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), Effektfullt, Folkspel, Forum for Health Policy, GivaSverige, HandikappHistoriska föreningen, HLR-rådet, Ideell Arena, MyRight, Studieförbundet ABF, SVALO, Svensk Insamlingskontroll och Tobaksfakta. Riksförbundet samverkar även med följande organisationer: Forska!Sverige, Leading Health Care, Sveriges arbetsterapeuter och Sveriges fysioterapeuter.

Som patientföreträdare

Riksförbundet deltar i sam- och brukarråd i regeringens patientråd, hos Socialstyrelsen, E-hälsomyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Tandvårds- och läkemedelsverket (TLV) och Läkemedelsverkets patient- och konsumentråd. Vår förbundsordförande Anders Åkesson är ledamot i kommitténs expertråd som utreder den svenska hälso- och sjukvården fram till 2025. Vi är även engagerade i Patientriksdagen. Riksförbundet HjärtLung företräder även Funktionsrätt Sverige i samråd i regeringens funktionshindersdelegation, hos Socialstyrelsen, Myndigheten för Delaktighet och E-hälsomyndigheten.

Vi har deltagit i arbetet med nationella riktlinjer för vård vid Astma och KOL och fortsatt samarbetet med kvalitetsregistren i Sverige; Ablationsregistret, Luftvägsregistret, Riksvikt, Swedeheart, Swedevox och Swedvasc. Vi medverkar i SKR's arbete med att utveckla ett nationellt system för kunskapsstyrning i syfte att utveckla en kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Riksförbundet har deltagit i arbetsgrupperna för sekundärprevention, levnadsvanor, hjärtsvikt samt lung- och allergisjukdomar.

Vi deltar även i flera nordiska och europeiska samarbeten genom Nordiska Hjärt- och Lungsjukas Förbund (NHL), Nordiska Hjärtunionen (NHU), European Heart Network (EHN), The European Lung Foundation (ELF), The European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients' Associations (EFA) samt i Guard-Heart, ett europeiskt nätverk kopplat till Region Västerbotten.

Organisation och ledning

Kongressen genomförs vart tredje år och fastställer verksamhetsinriktning och rambudget för kommande kongressperiod. Mellan kongresserna leds riksförbundet av förbundsstyrelsen som varje år tar fram en detaljerad verksamhetsplan och budget.

Under året har förbundsstyrelsen hållit 7 protokollförda sammanträden, varav 5 har genomförts digitalt.

Arbetsutskottet har till uppgift att bereda de frågor som ska hanteras av förbundsstyrelsen och består av ordföranden samt 1:e och 2:e vice ordförande. Det operativa arbetet leds av generalsekreteraren, Christine Cars-Ingels med stöd av en ledningsgrupp där verksamhetschef, verksamhetsstrateg och ekonomiansvarig ingår.

Förbundsstyrelsen har under året haft följande sammansättning, samt har deltagit vid ett antal möten.

Ordinarie ledamöter/arbetsutskott

Anders Åkesson, ordförande (7 möten)
Jörgen Warberg, Öckerö, 1:e vice ordförande (7 möten)
Anna-Marta Roos Näslund, Östersund, 2:e vice ordförande (7 möten)

Ordinarie ledamöter:

Marianne Kjellquist, Mariestad (7 möten)
Mikael Nissen, Kristianstad (7 möten)
Kerstin Haglö, Karlskrona (7 möten)
Maud Molander Lidingö, (7 möten)
Sture Olsson, Umeå (7 möten)
Karin Thalén, Uppsala (6 möten)

Ersättare:

Lisbeth Eriksson, Boden (7 möten)
Gudrun Eliasson, Lycksele (7 möten)
Rolf Petterson, Helsingborg (7 möten)
Leif Altmann, Halmstad (7 möten)

Organisationsstöd

Det är i lokal- och länsföreningen samt i medlemsorganisationerna som våra medlemmar i huvudsak engagerar sig och arbetar med frågor som är viktiga för vårt ändamål. Vårt mål är att ha fungerande föreningar i hela landet och ett viktigt uppdrag för förbundskansliet är att ge föreningsstöd. Riksförbundet driver opinion på både nationellt och regionalt plan, arbetar med värvning, synlighet, utbildning, insamling och ger föreningsstöd. Föreningarna kan få stöd kring föreningsutveckling och riksförbundet tillhandahåller material som kan beställas av föreningarna från vår webbutik. Inför året 2023 hade de flesta av våra föreningar kommit igång igen efter pandemiåren, med verksamhet, aktiviteter och gemenskap anpassade för personer med hjärt- kärl- och lungsjukdom. Sedan pandemin har även digitaliseringen ökat markant i organisationen och att ha digitala möten har blivit en positiv rutin hos många.

Opinion och information

Riksförbundet HjärtLung engagerar sig aktivt i samhällsdebatten och strävar efter att påverka utvecklingen inom hälso- och sjukvården utifrån sina medlemmars behov. Genom debattartiklar, dialoger och kampanjer har riksförbundet under året fokuserat på att skapa en mer jämlik och personcentrerad vård. Centrala frågor för riksförbundets medlemmar såsom en förbättrad KOL-vård, mörkertalet för förmaksflimmer och en nationell strategi för hjärtsjukvården har belysts. Riksförbundet har även lyft alkoholens påverkan på högt blodtryck, kritiserat höjda patientavgifter samt opinionsbildat för att fler regioner ska införa systemet med frivilliga SMS-livräddare. Under Almedalsveckan och Pride-paraden har riksförbundet uppmärksammat sina medlemmars viktigaste frågor och främjat jämlik vård för alla, oavsett bakgrund. Riksförbundet har också under året deltagit i möten med andra organisationer, sjukvårdsprofessioner och myndigheter, samt träffat alla riksdagspartier och flera ministrar för att diskutera viktiga hälso- och sjukvårdsfrågor.

Hälsa och Livsstil

Riksförbundet har sedan tidigare tagit fram tre olika utbildningsmaterial för diagnoserna KOL, hjärtsvikt och förmaksflimmer med samlingsnamnet "Aktiv med HjärtLung". Under året lanserades även materialet "Aktiv med Sömnapné". Materialet fokuserar på att deltagarna ska se värdet av en god egenvård. Effekterna för patienterna är en förbättrad livskvalitet och en större förståelse för sin egen sjukdom. Riksförbundet har fortsatt sprida den modell för personcentrerad hjärtvård som tagits fram i samverkan med vården. Effekterna för patienterna är en större trygghet och kontinuitet samt ger dem bättre förutsättningar för att uppnå bestående förbättringar av sin livsstil för att motverka återfall i sjukdomen.

"Tillsammansverksamheten" dvs vår digitala livsstilsverksamhet, vars grundsyfte var att minska ofrivillig ensamhet hos äldre, startade 2020 med ekonomiskt stöd av Socialstyrelsen. Projektet har sedan 2022 övergått till att bli en del av den ordinarie verksamheten. Verksamheten erbjuder medlemmar digitala möten i grupp med olika teman samt digitala träningspass i grupp. Dessutom har våra lokala föreningar runtom i Sverige ofta en bred verksamhet som på plats erbjuder medlemmarna exempelvis motions- och

träningsaktiviteter, diagnosföreläsningar och sociala aktiviteter. Effekterna vi kan se av vårt hälsobefrämjande arbete för medlemmarna är en förbättrad livskvalitet och livsstil med möjlighet till positiv gemenskap och en större förståelse för sin egen eller sin närståendes sjukdom.

Hjärt- lungräddning (HLR)

HLR är en viktig del av Riksförbundet HjärtLungs verksamhet. Genom kaskadutbildningsprincipen, organisationens HLR-huvudinstruktörer och Riksförbundets HLR-team bidrar vi till att det finns utbildade HLR-instruktörer i våra lokalföreningar. HLR-instruktörerna i sin tur utbildar medlemmar och andra i "Vuxen- och Barn-HLR allmänhet" enligt Svenska rådet för hjärt-lungräddnings riktlinjer. Vi utser årligen Årets Hjärt-lung-räddare i samarbete med HLR-rådet och Stiftelsen för hjärt- och lungräddning i Sverige. Riksförbundets årliga tema-vecka HLR-veckan genomför vi tillsammans med våra föreningar för att öka medvetenheten om hur viktigt det är att alla i samhället lär sig HLR. Effekterna är att fler människors liv kan räddas vid ett akut hjärtstopp utanför sjukhus.

Forskning

Riksförbundet stödjer forskning inom vården och de prioriterade områdena är rehabilitering, förebyggande av återfall och försämring av sjukdomen, egenvård, bättre livsstil, mental hälsa samt mötet med vården. Det är forskningsfält med många kunskapsluckor och syftar till att göra vardagen lättare efter diagnosen, mildra effekterna av sjukdomen och förlänga livet för personer med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom. Effekterna av forskning inom vården bidrar till nya och bättre behandlingsmetoder och därigenom ett friskare och aktivt liv för personer med kroniska sjukdomar. I april 2023 beslutade förbundsstyrelsen att inte utlysa några forskningsmedel under 2023. Detta för att under året göra en översyn över hur riksförbundet på bästa sätt framöver kan stödja forskning som är relevant för, stödjer samt engagerar våra medlemmar.

Riksförbundet har årligen delat ut ca 2,3 miljoner kronor och de senaste tio åren har vi gett ekonomiskt stöd till 170 forskningsstudier som kan förbättra livsvillkoren för den som lever med hjärt-, kärl- och lungsjukdom.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET

2023 var ett år då den inhemska ekonomin var orolig vilket påverkade regioners och kommuners ekonomi och därmed vården och omsorgen för riksförbundets målgrupper. Trots ekonomiskt bistrare tider med hög inflation och minskade anslag fortsatte Riksförbundet HjärtLung att utveckla mångfalden av lokala aktiviteter för att stärka gemenskapen och förståelsen för hur det är att leva med hjärt-, kärl eller lungsjukdomar. I juni beviljades riksförbundet särskilda projektmedel från Socialstyrelsen för insatser för att motverka ofrivillig ensamhet och bryta isolering. Det huvudsakliga syftet med projektet var att utforma rollen som diagnosstöd-jare som en nationell aktivitet i riksförbundet. Under hösten utbildades diagnosstöd-jare som från februari 2024 kommer att erbjuda personer som drabbats av hjärt-, kärl- och lungsjukdom möjlighet att prata med någon enskilt "som vet hur det är" och som kan dela med sig av kunskap och sina erfarenheter utifrån sin diagnos.

Riksförbundet fortsatte de digitala verksamheterna med flertalet träffar med läns- och medlemsorganisationer för att stärka organisationen. Arbetet med att stärka valberedningarna skedde genom ett antal digitala inspirationsföreläsningar och erfarenhetsutbyten för att utbyta tips och idéer. Den nya förbundsstyrelsen, med förbundsordförande Anders Åkesson i spetsen, fullgjorde sitt första hela verksamhetsår, med kongressens verksamhetsinriktning och rambudget i ryggen:

- Stärka grunden genom att värva nya medlemmar
- Stärka arbetet med att öka våra intäkter
- Stärka vi-känslan i riksförbundet genom att berika och stödja varandra på lokal-, läns- och riksnivå
- Stärka vårt förebyggande hälso- och livsstilsarbete
- Stärka och hålla fast vid det arbete vi gör
- Stärka kännedomen om riksförbundet genom enhetlig kommunikation och marknadsföring

Stort fokus låg på det opinionsbildande arbetet där förbundet agerade så väl nationellt som i samverkan med läns- och medlemsorganisationerna i flera frågor. Anders Åkesson tog en plats på Dagens Medicins lista över de mest inflytelserika personerna. Dessutom fick riksförbundet en plats i regeringens patientråd samt i expertkommittén till den högaktuella huvudmannautredningen. Diagnosrapporter om förmaksflimmer och KOL togs fram och ett välbesökt riksdagsseminarium arrangerades kring rapporten om KOL. Ett stort antal debattartiklar har skrivits och publicerats om exempelvis behovet av en nationell hjärtstrategi för att stärka hjärtvården över hela landet. Riksförbundet tog också initiativ till att lyfta den alltför osynliga frågan om antibiotikaresistens.

Ekonomin var vid ingången av året ansträngd och förbundsstyrelsen beslutade om flera förändringar för att hålla ekonomiska ramar och möta en mer ekonomiskt volatil framtid. Den organisationsförändring av förbundskansliet som initierades fick en förväntad ekonomisk effekt. Förbundskansliet består idag av betydligt färre anställda. Rambudgeten som antogs på kongressen gav förbundsstyrelsen möjligheten att använda en stor del av det fria egna kapitalet. Styrelsen bestämde emellertid att hålla igen ianspråktagandet av det egna kapitalet i syfte att ta ett långsiktigt ansvar för ekonomin. Styrelsen beslutade även om ett moratorium och omtag för forskningsanslagen. Oförutsägheten vad gäller arv i kombination med att statsbidraget de facto sjunkit de senaste åren (det har inte skrivits upp sedan 2015) kräver fortsatta utvärderingar utifrån en långsiktigt hållbar ekonomi. Under 2024 kommer styrelsen att behandla hur riksförbundet ska stödja forskning framåt.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Ekonomiskt resultat

Verksamhetsintäkterna har ökat betydligt i jämförelse med föregående år med cirka 9,9 Mkr. Det beror på att intäkterna från testamenten har ökat med cirka 11,5 Mkr jämfört med föregående år. I förhållande till årets budget är intäkterna cirka 7,2 Mkr högre än förväntat. Verksamhetskostnaderna har minskat med 8,7 Mkr jämfört med föregående år. Detta är ett resultat av omfattande personalneddragningar på förbundskansliet samt en stark sparsamhet i verksamheten och i förbundsstyrelsen. Det har t.ex. inneburit digitala möten istället för fysiska, minskade/indragna verksamhetsbidrag till föreningarna, neddragning i antalet utgåvor av Status, moratorium för forskningsanslagen 2023 samt omförhandling av pågående avtal.

Resultatet av de finansiella investeringarna uppvisar ett överskott på 1,1 Mkr (-2,2 Mkr). Årets resultat uppgår till 3,2 Mkr (-18,7 Mkr) och totalt eget kapital ökar med motsvarande summa. Eget kapital, som inte är donationskapital eller ändamålsbestämda medel, ökar med 4,4 Mkr (-17,8 Mkr).

Insamling, offentliga bidrag och företagssamarbeten

Under året har riksförbundet aktivt samlat in pengar till verksamheten på olika sätt bland annat genom annonser i olika tidningar, marknadsföring på Facebook och återkommande kampanjer i vår tidning Status.

Lokalföreningar har bidragit till riksförbundets verksamhet med totalt 256 tkr (236 tkr). Riksförbundet är medlemmar i Folkspel som är föreningslivets eget lotteribolag och drivs helt utan privata vinstintressen. Allt överskott går tillbaka till Sveriges föreningsliv. Folkspel är en ideell och politiskt obunden organisation. Riksförbundet HjärtLungs samarbete har genererat cirka 0,9 Mkr (3,2 Mkr) det senaste året. Riksförbundet har 90-konto och redovisar sin ekonomi och verksamhet till Svensk Insamlingskontroll. Riksförbundet är även medlem i Giva Sverige dit vi varje år redovisar bl.a vår effektrapport.

Riksförbundet samarbetar med utvalda företag, enligt fastställda riktlinjer, i syfte att finansiera vissa angelägna projekt. De företag som under året på detta sätt bidragit till riksförbundets verksamhet är:

Abbvie AB, Amgen AB, Amarin AB, AstraZeneca AB, Bayer AB, Bristol-Myer Squibb AB, Chiesi Pharma AB, Boehringer Ingelheim AB, Jansen Cilag AB, Novartis Sverige AB, Novo Nordisk Scandinavia AB, Pfizer Innovation AB, Roche AB, Sanofi AB och Vifor Pharma Nordiska AB.

ANVÄNDNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Riksförbundets kapital förvaltas av fondbolaget Söderberg & Partners på uppdrag av förbundsstyrelsen. En policy för hur kapitalet ska förvaltas finns tillgänglig på hemsidan och uppdaterades under inledningen av 2023. Kapitalförvaltningen delas upp i två portföljer med olika placeringsstrategi:

För kapital överstigande 2 års placeringshorisont används en dynamisk förvaltningsstrategi med kontroll på den årliga nedsidesrisken. Strategin används med syfte att säkerställa lägsta nivån för gränsvärdet av eget kapital, samt uttrycka en risknivå som är tydlig för riksförbundets medlemmar. Den totala risken i portföljen ska justeras så att portföljen som mest kan tappa 20% i värde i förhållande till högsta marknadsvärdet under de senaste 12 månaderna. Den långsiktiga målsättningen är en real avkastning om 3 % under rullande femårsperioder. Strategin utvärderas löpande mot en sammanställning av index med motsvarande nedsidesrisk. Avkastningen för året blev +9,4 % (-13,6%) och jämförelseindexet 10,2% (-6,5 %).

För kapital med kortare placeringshorisont används en förvaltningsstrategi med utgångspunkt i riksförbundets kapitalbehov, samt aktuella förutsättningar på räntemarknaden. Avkastningsmålet för denna portfölj är att nå en årlig avkastning överstigande räntan på bankinlåning med motsvarande låga kreditrisk. Avkastningen under året blev +3,2 % från portföljstarten den 15 maj.

HÅLLBARHETSSUPPLYSNINGAR

Anställningsvillkoren för anställda tjänstemän vid kansliet regleras enligt vid varje tidpunkt gällande kollektivavtal och mellan Arbetsgivarföreningen Fremia och fackförbundet Unionen samt ett lokalt framförhandlat tjänstereglemente.

Riksförbundet har som krav att de företag och organisationer i vilka kapital investeras följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbete, miljö och korruption. Kapitalet får inte placeras i företag som har betydande verksamhet inom produktion/distribution inom följande områden; fossila bränslen, krigsmaterial, pornografi, kommersiell spelverksamhet eller tobaks- och alkoholvaror. För att vidga hållbarhetsperspektivet i förvaltningen ska riksförbundet även använda sig av så kallat positivt urval som innebär att placeraren aktivt väljer in innehav i stället för att välja bort.

Riksförbundet HjärtLung informerar, utbildar och arbetar med opinionsbildning för att människor med hjärt-kärl och lungsjukdom ska kunna leva ett så bra liv som möjligt. Riksförbundet arbetar för visionen om ett samhälle, där alla oavsett funktionsförmåga kan delta på lika villkor. Ett samhälle som respekterar allas mänskliga rättigheter och tillvaratar människors olikheter är ett rikt och ett hållbart samhälle.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

Att värva nya medlemmar och givare samt rekrytera förtroendevalda och funktionärer har största prioritet, vilket avspeglar sig på våra aktiviteter för 2024. Vi fortsätter att göra särskilda satsningar för föreningarnas valberedningar och vi värmer upp inför kongressåret 2025 genom att arrangera en demokrativecka under hösten. Likaså ska vi fortsätta arbetet för att de intressepolitiska huvudfrågor som kongressen beslutade om får ett ordentligt genomslag. Under våren kommer exempelvis en rapport om hjärtsvikt vårderna i Sverige att lanseras.

För att säkra Riksförbundet HjärtLungs fortlevnad krävs ett större intäktsfokus i hela riksförbundet (både med nya intäktsmöjligheter och en ökning av befintliga intäkter) jämte ett fortsatt fokus på ekonomisk återhållsamhet. Förbundsstyrelsen kommer tillsammans med kansliet under året att kartlägga möjligheter till intäkter för att stärka förbunds nivån i Riksförbundet HjärtLung, och vilka möjligheter vi har att påverka dessa. Analysen ska ligga till grund för en revidering av finansierings- och insamlingsstrategin från 210414 samt för framtida finansieringsbeslut i förbundsstyrelsen verksamhetsåret 2025 och/eller kongressen.

FLERÅRSÖVERSIKT, tkr

	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetsintäkter	33 539	23 652	33 300	29 761	18 448
– varav erhållna arv	17 505	6 022	16 510	8 427	2 830
Årets resultat	3 195	-18 725	6 039	-5 239	-10 627
Eget kapital	39 016	35 821	54 546	48 507	53 746
Totala tillgångar	48 508	47 532	67 424	59 541	65 255
Soliditet	80%	75%	81%	81%	82%
Antal medlemmar	33 923	34 506	33 650	35 116	36 758

Resultaträkning, tkr

	Not	2023	2022
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		2 882	2 722
Gåvor	2	20 171	10 421
Bidrag	2	10 118	9 523
Nettoomsättning		342	540
Övriga intäkter		26	446
Summa verksamhetsintäkter		33 539	23 652
Verksamhetskostnader	3,4		
Ändamålskostnader	5	-25 093	-33 223
Insamlingskostnader		-1 988	-1 615
Administrationskostnader		-4 394	-5 315
Summa verksamhetskostnader		-31 475	-40 153
Verksamhetsresultat		2 064	-16 501
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	6	1 417	- 1 888
Förvaltningskostnader		-286	-336
Summa resultat finansiella investeringar		1 131	-2 224
Årets resultat		3 195	-18 725

Balansräkning, tkr

TILLGÅNGAR	Not	2023-12-31	2022-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Nedlagda utgifter på annans fastighet	7	645	1 290
Inventarier	8	102	203
Summa anläggningstillgångar		747	1 493
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	9	41 570	41 775
Summa anläggningstillgångar		42 317	43 268
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		29	89
Övriga fordringar		951	239
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	1 003	1 075
Summa kortfristiga fordringar		1 983	1 403
Kassa och bank		4 208	2 861
Summa omsättningstillgångar		6 191	4 264
SUMMA TILLGÅNGAR		48 508	47 532
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Donationskapital		1 010	1 010
Ändamålsbestämda medel		15 925	17 161
Balanserat resultat		18 886	36 375
Årets resultat		3 195	-18 725
Summa eget kapital		39 016	35 821
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		822	1 687
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag		–	2 350
Övriga skulder		4 520	4 443
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	4 150	3 231
Summa kortfristiga skulder		9 492	11 711
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		48 508	47 532

Förändring av eget kapital 2023, tkr

	Donations- kapital	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2023-01-01	1 010	17 161	36 375	-18 725	35 821
Disposition av föregående års resultat			--18 725	18 725	
Årets resultat				3 195	3 195
Ändamålsbestämt av givare		9	-9		
Utnyttjade ändamåls- bestämda medel från tidigare år		-1 245	1 245		
Utgående balans 2023-12-31	1 010	15 925	18 886	3 195	39 016

Specifikation av ändamålsbestämda medel

	Ingående balans	Arv och gåvor	Utnyttjade medel	Utgående balans
Forskning allmänt	10 205	9	-1 245	8 969
Forskningsprojekt Skåne	1 520	–	–	1 520
Forskning lungsjukdom	5 436	–	–	5 436
Summa	17 161	9	-1 245	15 925

Gåvor och testamenten där givaren särskilt angivit att medlen ska användas till forskning har avsatts till ändamålsbestämda medlen.

Förutom forskningsbidrag har de ändamålsbestämda medlen ianspråktagits för verksamhet som avser forskning, t ex forskningsrådet, samt del av kansliets personalkostnader.

Notupplysningar

Not 1 – Redovisnings- och värderingsprinciper

Riksförbundets redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 (K3), och Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning. Riksförbundet redovisar i enlighet med Giva Sveriges Styrande riktlinjer för funktionsindeldad resultaträkning. Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år. Om inte annat anges är alla belopp angivna i tusentals kronor.

Verksamhetsintäkter

Posten medlemsavgifter i resultaträkningen avser den del av medlemsavgiften som går till riksförbundet, förbundsavgiften och redovisas för kalenderåret. Det är kongressen som fastställer förbundsavgiftens storlek.

En transaktion i vilken riksförbundet tar emot en tillgång eller tjänst som har ett värde, utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte, är en gåva eller ett bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att riksförbundet uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om riksförbundet har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva. Gåvor intäktsförs som huvudregel när gåvan är sakrättsligt genomförd och bokförs enligt kontantprincipen. I den mån det på balansdagen finns avtalade, men ej erhållna gåvor intäktsförs dessa efter individuell prövning. Gåvor som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärdet vid gåvotillfället. Erhållna gåvor och arv redovisas netto, d.v.s. efter avdrag för de direkta kostnader som kan uppkomma vid försäljning av en tillgång.

Erhållna bidrag intäktsredovisas i den period som bidraget utbetalas. Om bidraget är till för att täcka en kostnad redovisas i stället bidraget så att intäkten ställs mot den kostnad som bidraget är avsett att täcka. Intäktsredovisning sker först när det med hög grad av sannolikhet kan antas att bidraget inte kommer att återkrävas. Villkorade bidrag

skuldförs därför till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer. Villkorade bidrag som ännu ej använts redovisas i balansräkningen som "skuld erhållna, ej nyttjade bidrag".

Posten nettoomsättning avser ersättningar inom ramen för riksförbundets verksamhet och intäkterna redovisas vid försäljningstillfället eller när riksförbundet erhåller ersättningen. Exempel på nettoomsättning är ersättning för porto vid utskick av informationsmaterial. Övriga intäkter redovisas på samma sätt och avser intäkter som inte är primära i riksförbundets verksamhet.

Verksamhetskostnader

Kostnaderna för verksamheten har i enlighet med Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning delats upp i tre delar: ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Ändamålskostnaderna avser kostnader som har ett direkt samband med att uppfylla riksförbundets ändamål enligt stadgarna. De omfattar följande verksamhetsområden: forskning, livsstil och hälsa, opinion och information och organisationsstöd. I kostnaderna ingår även personalkostnader och fördelade samkostnader. De fördelade samkostnaderna är bland annat kansliets gemensamma lokaler samt gemensamma kostnader för datordrift.

Insamlingskostnader är sådana kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av insamlade medel och gåvor från privatpersoner, organisationer och företag.

Administrationskostnader är sådana kostnader som behövs för att administrera och driva organisationen. Här ingår t ex kostnader för styrelsens förvaltning och revision. Ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Alla riksförbundets leasingavtal redovisas som operationella d.v.s. leasingavgifterna redovisas linjärt över leasingperioden.

Not 1 fortsätter på nästa sida.

Tillgångar, skulder och eget kapital

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Kontorsinventarier skrivs av på fem år och riksförbundets investering avseende ombyggnad av det nya kontoret skrivs av under fem år. Inköp av datorer och mobiltelefoner samt inventarier till ett värde av ett halvt prisbasbelopp kostnadsförs direkt. Finansiella tillgångar avser långfristiga innehav i aktier och andelar och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet på balansdagen. Vid värderingen tillämpas portföljmetoden (kollektiv värdering). Omsättningstill-

gångar upptas till det belopp som beräknas inflyta efter en individuell prövning.

Eget kapital delas in i donationskapital, ändamålsbestämda medel och balanserat kapital. I de fall riksförbundet erhåller medel där endast avkastningen kan användas till verksamheten rubriceras det som donationskapital. Ändamålsbestämda medel är en del av det egna kapitalet, som givare eller donator bestämt ska användas till särskilda ändamål, eller medel som styrelsen beslutat ska användas på ett särskilt sätt. När riksförbundet belastas med kostnader för ändamålet redovisas dessa i resultaträkningen. Upplösning sker därefter av för ändamålet avsatta medel under eget kapital med motsvarande belopp.

Not 2 – Gåvor och bidrag

	2023	2022
Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
Gåvor från allmänheten	1 049	1 403
Humanfonden – ideell aktiefond	661	607
Folkspel / Bingolotto	896	2 349
Testamenten	17 505	6 022
Företag	35	15
Externa stiftelser	25	25
Summa	20 171	10 421
Gåvor som inte redovisas i resultaträkningen		
Stöd till rundabordssamtal, annonsering, kampanjer, seminarier, diagnosrapporter samt Patientriksdagen	1 329	651
Bidrag som redovisats som intäkt		
Insamlade medel (privaträttsliga bidrag)		
Företag	1	476
Summa	1	476
Offentliga bidrag		
Socialstyrelsen	8 747	9 047
Projektbidrag från Socialstyrelsen	1 370	–
Summa	10 117	9 047
Summa bidrag	10 118	9 523
Totala insamlade medel består av följande:		
Gåvor som har redovisats i resultaträkningen	20 171	10 421
Gåvor som inte har redovisats i resultaträkningen	1 329	651
Privaträttsliga bidrag som redovisas som intäkt	1	476
Summa insamlade medel	21 501	11 548

Not 3 – Medelantalet anställda, personalkostnader, inklusive arvoden till förtroendevalda och upplysning om pensionsåtagande

Medelantalet anställda	2023	2022
Antal kvinnor	10	10
Antal män	5	8
Totalt	15	18
 Ordinarie styrelseledamöter och ersättare	 2023-12-31	 2022-12-31
Antal kvinnor	7	7
Antal män	6	6
Totalt	13	13
 Ledande befattningshavare	 2023-12-31	 2022-12-31
Antal kvinnor	2	2
Antal män	2	2
 Löner, andra ersättning och sociala kostnader	 2023	 2022
Styrelseledamöter	955	864
Övriga förtroendevalda/uppdragstagare	116	108
Generalsekreterare	859	828
Personal	8 421	9 170
Totala löner och ersättning	10 351	10 970
 Sociala avgifter	 3 605	 7 088
(varav pensionskostnader exklusive löneskatt)	788	3 141
 Summa ersättningar, löner och sociala avgifter	 13 956	 18 068

Av pensionskostnaderna avser 262 tkr (214 tkr) organisationens generalsekreterare. Generalsekreteraren har ett anställningsavtal enligt gällande kollektivavtal som är detsamma som för övrig personal på kansliet. Inga avtal om avgångsvederlag finns.

Not 4 – Leasing

Riksförbundet hyr/leasar kontor samt kontorsmaskiner. Kostnadsförda leasingavgifter under året uppgår till 758 (755) tkr.

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:	2023	2022
Inom 1 år	736	645
2–5 år	2 677	411
Summa	3 413	1 056

Not 5 – Ändamålskostnader

	2023	2022
Forskning	1 515	2 850
Livsstil och hälsa	1 077	3 294
Opinion & information	4 913	4 165
Organisationsstöd	3 336	6 213
Personalkostnader	9 297	9 059
Fördelade samkostnader	4 955	7 642
Summa	25 093	33 223

Not 6 – Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2023	2022
Utdelningar och räntor	32	–
Realisationsvinster vid försäljning	1 623	2 199
Realisationsförluster vid försäljning	-238	-4 087
Summa	1 417	-1 888

Not 7 – Nedlagda utgifter på annans fastighet

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 226	3 226
Utgående anskaffningsvärde	3 226	3 226
Ingående avskrivningar	-1 936	-1 291
Årets avskrivningar	-645	-645
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 581	-1 936
Utgående redovisat värde	645	1 290

Ombyggnationen av kansliets kontor färdigställdes i januari 2020 och skrivs av under fem år.

Not 8 – Inventarier

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	508	508
Utgående anskaffningsvärde	508	508
Ingående avskrivningar	-305	-204
Årets avskrivningar	-101	-101
Utgående ackumulerade avskrivningar	-406	-305
Utgående redovisat värde	102	203

Not 9 – Långfristiga värdepappersinnehav

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	41 775	57 691
Förvärv inklusive erhållna testamenten	63 334	67 139
Försäljningar	-63 539	-83 055
Utgående anskaffningsvärde	41 570	41 775

Specifikation av värdepapper per 2023-12-31	Redovisat värde	Marknadsvärde
---	-----------------	---------------

Räntebärande placeringar

Storebrand Kortränta	5 661	5 806
SEB Korträntefond SEK	8 103	8 275
Swedbank Robur Räntefond Kort	1 457	1 495
Nordea Bostadsobligationsfond icke-u	1 114	1 159
Candriam Bonds Floating Rate Notes	1 155	1 156
JPM Global Short Duration Corporate Bond	1 154	1 156
SEB Företagsobligationsfond A	2 221	2 348
Simplicity Likviditet A	2 881	2 946
Storebrand FRN Företagsobligation	1 110	1 155
Enter Klimatfokus Ränta A	1 110	1 140
Öhman FRN SEK A	1 110	1 148

Globala aktiefonder

Polar Capital Emerging Market Stars Fund X Acc	563	569
Handelsbanken USA Index Criteria A1 SEK	3 305	3 828
Storebrand USA	2 063	2 395
Handelsbanken Europa Småbolag	288	280
Storebrand Europa	754	839
Amundi IDX MSCI Pacific EX Japan SRI	182	184
Storebrand Japan	183	203
Regnan Sustainable Water And Waste Fund B EUR	333	336
Storebrand Emerging Markets Plus	861	867
Nuveen Global Clean Infrastructure Impact Fund	322	314
Polar Capital Smart Energy Fund R SEK	320	317
Schroder ISF Global Sustainable Food and Water A	323	304
UBAM Biodiversity Restoration AC SEK Acc	327	324

Nordiska aktiefonder

Danske Invest Sverige Beta Class SA	456	504
Storebrand Sverige Plus A SEK	1 665	1 793
Swedbank Robur Access Sverige	1 949	2 142
Swedbank Humanfond	600	620

Summa	41 570	43 603
--------------	---------------	---------------

Not 10 – Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda hyror	154	154
Upplupen utdelning från Humanfonden	661	607
Övriga poster	188	314
Summa	1 003	1 075

Not 11 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter	504	488
Förutbetalda medlemsavgifter	2 060	2 210
Kostnader för omorganisation	990	0
Övriga poster	596	533
Summa	4 150	3 231

Not 12 – Eventualförpliktelser

	2023-12-31	2022-12-31
Ansvarsbelopp PRI Pensionsgaranti	0	0

Not 13 – Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Statsbidraget till Funktionsrättsorganisationerna har inte skrivits upp sedan 2015 utan ligger kvar på exakt samma nivå, på totalt knappt 189 mkr.

För 2024 har Riksförbundet HjärtLung fått ett höjt statsbidrag, från 8 747 tkr till 9 258 kr. Höjningen är på 511 tkr.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Anders Åkesson
Förbundsordförande

Jörgen Warberg
1:e vice förbundsordförande

Anna-Marta Roos Näslund
2:e vice förbundsordförande

Marianne Kjellquist
Ordinarie ledamot

Mikael Nissen
Ordinarie ledamot

Kerstin Haglö
Ordinarie ledamot

Maud Molander
Ordinarie ledamot

Sture Olsson
Ordinarie ledamot

Karin Thalén
Ordinarie ledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Grant Thornton Sweden AB

Henrik Lundquist
Auktoriserad revisor

Sten Andersson
Förbundsrevisor

Gunilla Larsson
Förbundsrevisor

Revisionsberättelse

Till kongressen i Riksförbundet HjärtLung

Org.nr. 802000 - 6410

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Riksförbundet HjärtLung för år 2023.

Förbundets årsredovisning ingår på sidorna 41 - 59 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksförbundet HjärtLungs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kongressen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för förbundet.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Det registrerade revisionsbolagets ansvar* samt *Förbundsrevisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 2 - 40. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upplösa förbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till

omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett förbund inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Förbundsrevisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av Riksförbundet HjärtLungs resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Riksförbundet HjärtLung för år 2023.

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisionssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm, enligt datum som framgår av elektronisk signering.

Grant Thornton Sweden AB

Henrik Lundquist
Auktoriserad revisor

Sten Andersson
Förbundsrevisor

Gunilla Larsson
Förbundsrevisor

Riksförbundet HjärtLung är en patientorganisation som arbetar för att ge alla med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ett bra liv genom kunskap, gemenskap och aktiviteter.

Vi är en stark röst i samhället, arbetar för bästa möjliga vård och stöder forskning.
